

Ainoa Yhdysvaltain Sosialisti-
puolueen aatteita ajava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

RAIVA AJA

Ainoa työväenliikkeen yleisetuja
ja edistystä seuraava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

Keskiviikkona, Jouluk. 6 p. - Wednesday, Dec. 6

(THE PIONEER)

THE LEADING FINNISH DAILY IN THE UNITED STATES—ESTABLISHED 1905

29:säs vuosikerta - Vol. XXIX - No. 283 - 1933

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
JA CANADAAN:
Vuosikerta ..... \$5.50 Kolme kuukautta... \$1.75
Puoli vuotta ..... \$3.00 Kuukausi 75c
SUOMEN: 1 vk. \$10.00, 6 kk. \$5.50

Ilmoitukset, lehti- ja kirjallisuudet sekä kaikki liike-
asiallisia ja konttorin koskevat kirjeet ovat lähetettävät
osoitteella: Raivaaja,
Konttori puhelin 332
Toimituksen 331.

Entered as second-class matter May 1, 1911 at the
Post Office at Fitchburg, Mass., under the Act of March
2, 1897.
Published daily, except Sunday, by the Raivaaja Pub-
lishing Company, 48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

ILMOTUSHINNAT:—Sunnuntaiset ilmoitukset 60 sent-
tiä palstatuuna. Selvistä ilmoituksista annetaan tar-
kempi tietoja kysytessä. Paikkakuntien uutisilmoituk-
set 3 senttiä sana. Perushinta 25 senttiä.

SUBSCRIPTION RATES IN UNITED STATES
AND CANADA:
For 1 year ..... \$5.50 For 3 months \$1.75
For 6 months ..... \$3.00 For 1 month 75c
TO FINLAND: 1 year \$10.00, 6 m. \$5.50

NORWOODIN NAHKATYÖ- LÄISET SAANEET UNION- SA TUNNUSTETUKSI

Lakkolaiset palaavat töihin tämän kuun 18 p:nä.
Rikkurit joutuvat lähtemään lakonalaista teh-
taista.

Palkkakysymys jää soviteltavaksi.

Sotaveteraanit eroittaneet kuver- nööri Rolphin

New York, jouluk. 6 p. — Kan-
sallisen sotaveteraanien yhdis-
tyksen toimeenpaneva komitea
on päättänyt eroittaa Californian
kuvernööri, James Rolph, nuo-
remman, kansallisen neuvonta-
komitean jäsenyydestä.
Eilen hyväksymässään päätös-
lauselmassa yhdistyksen t. p. k.
selittää, että "kuvernööri Rolph-
in sopimattomuus kuvernöörin-
si, mikä niin ilmeisesti on oso-
itettu hänen teoissaan ja lausun-
noissaan Can Josen llynkkausten
yhteydessä, on myöskin hänet
tehnyt sopimattomaksi neuvon-
tatoimeen, tai minkään muu-
hun tehtävään tässä järjestössä."

Lapsityöläki- lisäys vahvistet- tu lowassa

Des Moines, Iowa, jouluk. 6 p.
— Iowan valtio vahvisti eilen
lapsityöläisyyden liittovaltain
perustustakin, ollen 16 valtio
järjestyksessään, mikä tuon lii-
säyksen on vahvistanut.
Lisäyksen vahvistus, mikä ai-
kaisemmin on valtiostaatissa
hyväksyttiin, edustajahuoneessa
eilen 61 äänellä 42 ääntä vas-
taan.

Varatyöläiset protestee- ranneet

(Sähkösanoma)
Providence, R. I., jouluk. 6 p.
— Kaksi ryhmää varatyöläisiä,
yhteensä 600 miestä, saapui val-
tialle tänään, esittämään ku-
vernööri Theo. Francis Greenelle
valituksen sen johdosta kun hei-
dän ei sallittu tehdä työtä.

Radiokutsun saatuaan poliisi-
kunnan kiertävät autot kerää-
ntyvät valtialle ja estivät
miesjoukon pääsemästä kuver-
nöörin puolelle. Myöhemmin
saivat miehet lähtettyä edustajis-
ton valtion työttömyystyö-
rin, George R. Codyn puolelle.
Hän selitti, että tänään ei sää-
suhteiden takia voitu varata työ-
läisille kyytiä Situaation vesilä-
tostyömaalle, eikä Triggs Me-
morial puiston työmaalle, mutta
ennen viikon päättymistä heille
varataan tilaisuus suorittaa tä-
män viikon työsuhteensa.

Suomalainen työläinen ammuttu Californiassa

Industrialistille kirjoitetaan
Berkleystä, Californiasta:
John Salmela, paikkakunnalla
kauan asunut työläistöveri, kuoli
marraskuun 26 päivä, viranomais-
ten antaman tiedon mukaan, sai-
raalassa Fresnoissa siihen haa-
vaan, jonka oli sanut edellisenä
iltana tapaturmaisesti poikasten
käsissä olleesta pyssystä. Tapa-
uksesta ilmoitettiin vainajan ve-
limiehelle tänne.

Toveri Salmela oli Berkleyn
Työläisten Kehityseuran jäsen
ja oli viime syyskuussa täyttänyt
50 ikävuotta. Hän oli yksinäinen
mies ja oli kotoisin Haapajärveltä,
Oulun l. Tähän maahan hän
oli saapunut n. 30 vuotta sitten.
Hänellä jäi lähimpiä sukulaisia
täällä asuva veli Matti Salmela
sekä yksi veli ja sisar Ruotsissa.
Toveri Salmela oli viime aikoi-
na, työstämyyden vuoksi, oleskel-
lut Reedleyn perustalla, Fresno
lähellä jossa hän nyt joutui tä-
män tapaturmaisen kuoleman uh-
riksi. — A. N.

FUKIENIN KA- PINA VAIKEA KUKISTAA

Kiinan keskushallitus
siirtää joukkoja poh-
joisesta etelään.

Shanghai, jouluk. 6 p. — Fu-
kienin maakunnan kapina, mikä
alkoi pari viikkoa sitten, näyttää
olevan yksi voimakkaimpia Kiin-
an tasavallan 22-vuotisessa his-
toriassa.

Tuo 46,000 neliomailia laaja,
lähies 20 milj. asukkaan maakun-
ta, on erossa Nankingin keskus-
hallituksesta, mutta lukuunotta-
matta muutamien kaupunkien
pommittamista lentokoneista, ei
sanottavia vihollisuuksia ole vie-
lä tapahtunut.

Sillävälin on suunnattoman
kiihkeää toimintaa poliittisissa
piireissä. Kantolainen ryhmä
istuu aidalla, koettaen pakottaa
Nankingin ylikomendantin Tsiang
Kai-shekin eroamaan, ja päämi-
nister Wang Tsiang-wein avaa-
maan tien kokoomushallituksen
muodostamiseen. Tässä halli-
tuksessa kantolaiset todennä-
köisesti tulisivat esittämään joh-
tavana osaa ja samalla Fukienin
kansanhallitus voisi hajaantua.
Kapinallisten ja kantolalaisten
välillä nimittäin oletetaan olevan
salaisen yhteistyösuhteen.
Nankingissa oletetaan japa-
nalaisten olevan mukana pe-
lissä.

Nankingilainen säännöllisten
joukkojen siirtäminen Tientsin-
Pukou ja Peiping-Hankou rai-
teiden seuduilla etelään Tse-
kiangin rajalle on aiheuttanut
kuohuntaa Pohjois-Kiinassa, jo-
ka näyttää olevan uudelleen jou-
tuutussillaan maanpakoon men-
neen marsalkka Tchang Hsiao-
liangin käskyiläisten haltuun.

Rahaministeri H. H. Kungin
yritys hankkia varoja johti ei-
nen 12 savuketehtaan sulke-
miseen Shanghaiissa, mikä saattoi
8,000 henkeä työttömäksi. Sa-
vukeveroa kohotettiin enemmäl-
lä kuin 50 prosentilla.

Silkkitöläisten lakko Patersonis- sa päättynyt

Paterson, N. J., jouluk. 5 p.
— Silkkitöläisten kutojat palasi-
vat eilen 300-ään silkkitehtaan-
seen täällä, oltuaan lakossa 14
viikkoa. Lakossa oli yhteensä
9,000 silkkitöläistä ja arvioi-
tiin mukaan noin 7,000 ryhtyi
töihin eilen.

Nk. perhesappoihin, jotka ei-
vät vielä ole työehtosopimusta
allekirjoittaneet, eivät lakkolai-
set vielä töihin palanneet.

Trokiapurit keskinäises- sä taistelussa

(Sähkösanoma)
Hartford, Conn., jouluk. 6 p.
— Valtion moottoriajoneuvokomis-
sioneri, Michael O. Connor, väit-
ti tänään, että Connecticutin val-
tion teillä on sissisotaa käynnissä
järjestyneiden ja järjestymättö-
mien trokiapurien välillä. Ajo-
neuvoviraston tarkastajat, jotka
trokikilkeillä oisene aikaa ovat
tarkastaneet, ovat ilmoittaneet,
että trokiapurit ryhmittäytyvät
maanteillä. Tiedusteltuaan tro-
kiureilta syytä tähän ilmiöön
he ovat saaneet tietää, että tä-
tä menettelytapaa käytetään puo-
lustustarkoituksessa, sekä tais-
telutekniikana järjestyneitä troki-
ajureita vastaan.

Komisssioneri Connor on esit-
tänyt tämän asian valtiopoliisil-
le, seurauksella, että yopartulli
maanteille jälleen saatetaan käy-
tännöön. Ajurit, jotka ajosään-
töä rikkovat saatetaan edesväs-
tuuteen.
"Ryhmittyminen on vaarallista
hommaa ja se on lopetettava",
seltti Connor. "Se vaarantaa
toisia moottoriajoneuvoilla kul-
kevia, eikä trokijurien välinen
kiista saa meidän maantesään-
tojamme epäjärjestykseen saat-
taa". Hän sanoi kaikille tro-
kiyhtöille lähettäneensä tiedon,
että tiesääntöjä rikkovat ajurit
saatetaan edesväsyttyä.

KIELTOLAKI YH- DYSVALLOISSA ON KUMOTTU

Väkijuomien myynti al-
kanut 18 valtiossa.

Kaksikymmentäkahdek-
san valtiota on vielä
"kuivana".

Washington, jouluk. 6 p. —
Väkijuomakauppa laillistettiin
Yhdysvalloissa eilen, presidentti
Rooseveltin julistettua, että kah-
deksastoista perustuslakilaisys
(kieltolaki) on peruutettu
ja lausuttuun toivomukseen, että
tätä yksilön vakauden palautta-
mista ei seuraisi sellaiset olosuht-
et mitkä vallitsivat ennen 18
perustuslakilaisyyksen hyväksy-
mistä ja sen hyväksymisen jäl-
keen.

Väkijuomakiello kansallisen
menettelytapana päättyi kello
5.32 idän standardiaikaa, jolloin
Utahin valtion konventio päät-
ti kieltoain perustuslakialan vah-
vistaa, ollen järjestyksessään 36
valtio mikä tuon päätöksen te-
ki. Aiemmin päivällä olivat
Pennsylvania ja Ohio sen vah-
vistaneet, ollen 34 ja 35 valtio
järjestyksessä peruutuspykälän
vahvistamisessa.

Presidentin julistus.
Presidentti Roosevelt allekir-
joitti kello 6.55 illalla julistuk-
sen jossa perustuslain kieltoaki-
lisyys peruutetaan joulukuun 5
päivänä 1933 ja kansaa kehoite-
taan toimimaan yhdessä halli-
tuksen kanssa lain kunnioituk-
sen kohottamiseksi, sekä väki-
juomien hankinnassa kannatta-
maan ainoastaan niitä liikkeitä
jotka laillisella lupakirjalla ovat
varustettuja, tarkoituksella hä-
vittää lakivastainen väkijuoma-
kauppa.

Julistuksessa edelleen huomau-
tetaan, että hallituksella on val-
ta estää väkijuomien kuljetusta
sellaiseen valtioon jossa väkiju-
makauppa on kielletty.

Edelleen julistuksessa suosi-
tellaan, että kapakoita ei mis-
tään valtiossa sallittaisi, ei ni-
den vanha muodossa, eikä uo-
denaikaiseen verhoon puettuna.

Vakautettuaan, että hallitus
aikoo vastustaa niiden sosialis-
ten ja poliittisten pahennusten
joita ennen kieltoakia vallitsi,
uudelleen viriämistä ja korostet-
tua, että salakaupan pahe on
keskustestamie poistettava ja
lausuttu toivomukseen, että vä-
kijuomia ei väärinkäytettäisi,
julistus päättyi vakautukseen,
joka tarkoitus on valistaa jokai-
sa kansalaista kautta maan suu-
rempan raittiuteen.

Julistuksensa presidentti alle-
kirjoitti saatuaan v. t. valtiolis-
teeriltä, Philipiltä, virallisen to-
istuksen siitä, että kahdeksas-
toista perustuslakipykälä on pe-
ruutettu, jonka todistuksen v. t.
valtiolisiteeri allekirjoitti kello
5.50.

Juhlallinen istunto Utahissa.
Salt Lake City, Utah, jouluk.
6 p. — Yhdysvaltain perustuslain
18 lisäys lakkasi olemasta voim-
assa kello 3.32.5 eilen illapäi-
vällä, vuoristovaltioiden stan-
dardiaikaa (kello 5.32.5 idän
standardiaikaa), jolloin perus-
tuslakikonventio Utahissa
tuon lisäyksen peruutuksen vah-
visti, ollen 36:es valtio järjestyk-
sessään sen tekemään. Utahin
perustuslakikonventioon kokoon
valtion edustajajoukoon istun-
tosalissa. Sen istunto oli
juhlallinen ja saatettiin radion
avulla kansan kuultaville. Kun
perustuspykälä oli vahvistettu,
tieto siitä lähetettiin heti sähkö-
teitse Washingtoniin.

Utah, vaikka se kieltoain pe-
ruutuksen ratkaisi, on toistai-
seksi itse kuu. Valtion kielto-
lain peruutus astui voimaan ni-
mittäin vasta tammikuun ensi
päivänä.

28 kuivaa valtiota.
Washington, jouluk. 6 p. —
Yhdysvaltain kieltoain peruutus,
vaikkakin se koko maata koskee,
astuu asiallisesti voimaan aino-
astaan 18 valtiossa, joissa toi-
mempiteisin on ryhdytty väki-
juomakaupan säädöstelemiseksi
ja valtioiden kieltoain kumoami-
seksi. Yhteensä 28 valtiota tulee
olemaan kuivia, ainakin toistai-

LINDBERGHIT "YLITTÄNEET" ATLANTIN

Loikanneet Nataliin Bra-
siliaan Länsi-Aprika-
ta.

(Sähkösanoma)
New York, jouluk. 6 p. — Pan-
American Airways yhtiön vir-
kailijat ilmoittivat tänään illa-
päivällä saaneensa radioviestin,
että evertsi ja Charles A. Lind-
bergh saapuivat Nataliin Brasili-
aan tänään kello 12.55 jpp.

Lindberghit läksivät matkalle
Bathurstista, Gambiasta, eilen il-
lalla.

Natalista tulleen tiedon mu-
kaan heidän punainen merilentö-
koneensa nähtiin kello 11 epp. ai-
kiaan kallioiden Fernando do No-
ronhan saaren yllä lentämässä
tasaista vauhtia Etelä-Amerikan
mannerta kohti. Kuultuaan noien
den mainehikkaiden vieraiden tu-
lostia suuret väkijoukot riensivät
lentosatamaan ja viranomaisilla
oli täysi työ pitää ihailijoita loi-
toilla.

Saksalaiset terästehtaat trustituvat

Teräspohjat toivovat natsihai-
lituksen säilyvän.

Essen, Saks., jouluk. 6 p. —
Yhtiökokouksessaan hiljattain te-
kemänsä päätösten mukaisesti
neljä Saksan suurinta rauta- ja
terästehtasta oli tänään yhty-
mäisillään suureen omistusyhtiö-
miksi, joka tunnetaan nimellä Ve-
reingte Stahlwerke (Yhdistyneet
Terästehtaat).

Yhtymispuheen johtajien mu-
kaan tullaan noudattamaan raha-
varojen keskittämisen ja tuotan-
non epäkeskeyttämisen periaattei-
ta.

Alfred Vögler, Saksan huoma-
tuimpia industrialisteja, on mis-
tänut myös natsihallitusta, väit-
täen, että "vakiintunut natsihai-
litus on paras taloudellisen elpy-
misen tie".

Yhtyvät yhtiöt ovat, Vereinig-
te Stahlwerke, Gelsenkirchener
Bergwerks Gesellschaft, Phoenix
Aktien-Gesellschaft für Bergbau
und Hüttenbetrieb ja Stahlwerke
und Wiser Eisenhütten Gesell-
schaft.

Omistusyhtiön pääomaksi mää-
rättiin 536,500,000 markkaa (noin
\$220,000,000) eli 700,000,000
markkaa vähemmän kuin oli yhtyvien
yhtiöiden yhteinen pääoma.

Tiedemies kuollut

(Sähkösanoma)
Amherst, Mass., jouluk. 6 p. —
Tri Roscoe Wilfred Thatcher, 61-
vuotias tunnettu opettaja ja
Massachusettsin valtiokollegien
presidentti vuodesta 1927 vuo-
teen 1932, kuoli tänään.

Kalastusalus uponnut, miehistö pelastettu

Gloucester, Mass., jouluk. 4 p.
— Kalastusalus Annie and Mat-
ti ovat uhmaaneet tervata ja hoi-
tentaa äkäisen työväen edustajan
John McGovernin, joka parla-
mentin avajaisissa hiljattain
"vastasi" kuninkaan puheeseen
sättimällä tilaisuudessa läsnäole-
via aatelisia ja kuninkaallisen pe-
heen jäseniä "loiseläjiksi".

Viranomaiset ovat tarkoin ryh-
tyneet pitämään silmällä parla-
mentin läheisyydessä liikkuvia
fascisteja.

seksi. Toisissa niistä valtion
kieltolaki kumoutuu vasta myö-
hemmin ja toisia tietenkin on
jokoa aikovat kuivana pysyä jat-
kavasti.

Oli voimassa vajaan neljätoista vuotta.

Kieltolaki Yhdysvalloissa astui
voimaan puolion aikana tammi-
kuun 16 päivän edellisenä yönä
vuonna 1920. Se kumoutui kello
5.32:30 eilen, Utahin vahvistae-
sa peruutuksen. Täten se tui
oleeksi voimassa 13 vuotta, 10
kuukautta, 18 vuorokautta, 17
tuntia, 27 minuuttia ja 30 sekun-
tia.

KUOLEMANTUOMIO ON JU- LISTETTU TOISELLEKIN NEEKERINUORUKAISELLE

Lautakunta havainnut Clarence Norris'en syyli-
liseksi ja esittänyt kuolemantuomion hänel-
lekin.

(Sähkösanoma)
Decatur, Ala., jouluk. 6 p. —
Clarence Morris, toinen niistä
neekerinuorukaisista Scottsbo-
ron jutussa joka uudestaan oli
oikeudessa, havaittiin syylliseksi
tänään; syyllisyyspäätöksen
julistautakunta mikä Morgan
kauntin asukkaista oli valittu.

Lautakunta päätöksessään mää-
rasi Norrisille kuolemantuomi-
on, samoin kuin Heywood Pat-
tersoniin.

Tuomari Callahan joutuu julis-
tamaan kuolemantuomion Pat-
tersoniin, joka viime viikolla
kolmannen kerran kuolemanran-
gaistukseen syylliseksi havait-
tiin samasta asiasta.

Lautakunta alkoi harkita asia-
aa kello 8.25 eilen aamulla ja
esitti päätöksensä kello 11.30 tä-
nään aamupäivällä. Norris'elle
tämä oli toinen oikeudenkäynti,
juttussa jossa hän ja kahdeksan
neekeritovertia on syytetynä
hyökkäyksestä kahta valkoihoi-
sta naista vastaan, liikkeellä ol-
van rahtijunan gondolavauunissa,
lähellä Scottsboroa, Ala., maa-
liskuun 25 päivänä vuonna 1931.

Uuden oikeuskuulustelun Nor-
risille varusti Yhdysvaltain yli-
oikeus, sen jälkeen kun valtion
ylioikeus oli hänen ensimmäisen
tuomionsa Scottsborossa vahvis-
tanut. Vastaajista, yhdeksästä
neekerinuorukaisesta, kaksi oli
alikäisiä, joten heidän juttunsa
siirtyi alikäisten oikeuteen. Jut-
tin käsitellyn siirtämisen De-
caturiin, Ala., myösi tuomari
Hawkins, Scottsborossa tämän
vuoden alkupuolella.

Maine vahvistanut kiel- tolakiperuutuksen

(Sähkösanoma)
Augusta, Me., jouluk. 6 p. —
Maine, jossa valtion kieltoaki-
lisyys päätettiin peruuttaa, vahvis-
ti tänään liittovaltain kiel-
tolakipykälän peruutuksen, ollen
järjestyksessä 37 valtio tuon
vahvistuksen tekemisessä.

Niistä 80 edustajasta jotka
syyskuun 11 päivänä perustusla-
kikonventioon valittiin oli 72
vastaamassa nimihuuutoon kun
konventio avattiin valtialla
kello 11.17 aamupäivällä. Jo-
kainen näistä 72:sta äänesti
"märkä", vaalin tulosten mu-
kaisesti. Puhetta konventiossa
johti entinen kuvernööri Wil-
liam T. Cobb. Lainlaitajakun-
nalla, joka on harkitsemasa vä-
kijuoma- ja verolakeja, oli puoli
päivää loma.

Työtillaisuuksia lisäty

Washington, jouluk. 6 p. —
Liittohallitus lisäsi tänään 121-
750:een siviilitöihin otettavien lu-
kumaan Massachusettissa. Ai-
laisemmin se oli 97,000.

Gdynia-America linja rakennuttaa uusia laivoja

Varsova, Puola, jouluk. 3 p. —
Gdynia-America linja, joka yllä-
pitää säännöllistä suoranaisai val-
liakettä New Yorkin Halifaxin
ja Kööpenhaminan välillä on an-
tanut Monfalconen laivarakenti-
mölle lähellä Triestistä urakan
kahden nykykaisen linjalajin
rakentamisesta. Mainittu yhtiö
on rakentanut m. m. upsan ita-
liaisen linjalajin "Conte di Sa-
voian".

Molemmat laivat tulevat ole-
maan 15,000 rekisteritonnia ja
niihin tulee tilaa 800 matkusta-
jalle. Ainoastaan turisti- ja kol-
mannen luokan matkustajia kul-
jetetaan. Laivoihin laitetaan
suuret tyhdyt, aistikkaasti kor-
istellut yleiset huoneet, tanssi-
salit, lasten huoneet, suojatut
verannat, eleavaattorit, uima-
altaat, voimistelusalit, urheilukä-
nnet, radio ja myöskin amerika-
lainen "bar" eli nauttaku.

Matkan New Yorkista tekevät
laivat 8 vuorokaudessa. Sieltä
menevät ne kotisatamaansa Gdyni-
an, Puolan tasavallan uuteen
satamaan.

Litvinoff pitää aseneuvottelua kuolleen

Venäjän ulkoministeri haasta-
teltu Roomassa.

Rooma, jouluk. 5 p. — Pitkäs-
sä haastattelussa, joka tapahtui
neuvostolähetystössä englannik-
si, saksaksi ja ranskaksi, Venä-
jän ulkoasiain komissaari Maxim
Litvinoff lausui eri maiden
noin 80 sanomalehtimiehelle että
hänen käsityksensä mukaan kan-
sainvälinen neuvottelu Geneves-
sä on kuollut.

Kun häneltä kysyttiin, millais-
ta ratkaisua hän esittäisi, hän
vastasi, että kansojen hyvä tah-
to riittäisi ratkaisemaan proble-
min, "sillä jos Kellogggin sopi-
muksen henki todella olisi ole-
massa, niin se voitaisiin ratkais-
ta; mutta senjälkeen kansakunnat
valmistautuvat sotaan".

Litvinoff myösi keskustel-
leensa Mussoliniin kanssa m. m.
uskonnollisista kysymyksistä.
Mitä hänen Amerikassa antamiin
sa vakuutuksiin tulee, niin Lit-
vinoff kielsi tehneensä mitään
myönnetyksiä presidentti Roose-
veltille uskonnollisissa asioissa;
hän sanoi vain osoittaneensa, mi-
tä neuvostolait sallivat. Ulko-
komissaari kielsi Venäjän nyky-
ään aikovan liittyä Kansainlii-
toon, selttään, että sen perus-
säännöt ja järjestö eivät vastaa
meidän käsityksiämme. Mutta
jos liiton menettelytavat muut-
tuisivat, niin Venäjä voisi mennä
mukaan, myösi hän. Vatikanin
kanssa ei hän sanonut ole-
leensa minkälaisissa suhteissa,
mutta sanoi keskustelleensa kau-
kaisin idän tilanteesta Mussolinin
kanssa.

Litvinoff, joka oli lopuksi A-
merikan lähettilään Breckinrid-
ge Longin vierana päivällisillä,
lähtee täältä Berliniin, jossa hän
mahdollisesti neuvottelee Hitler-
in kanssa eräistä asioista.

Tarjoutuu luopumaan edustajapaikastaan

(Sähkösanoma)
New Orleans, La., jouluk. 6 p.
Mrs. Bolivar E. Kemp tarjoutui
tänään luopumaan edustajapai-
kastaan kongressissa, johon hän
eilen valittiin; senaattori Huey
Longin poliittisen koneiston ma-
noveeraamassa vaalissa Louisiana
6 kongressimiespiiristä. Kap-
inalliset kansalaiset mainittussa
piirissä väittävät, että Longin
poliittinen koneisto valitsi Mrs.
Kempin miehensä seuraajaksi,
kieltäen äänestäjiltä nimitysvaa-
lioikeuden.

Trokien omistajat nis- koittelevat

(Sähkösanoma).
Boston, jouluk. 6 p. — Tänään
saapui tänne tieto, että kansalli-
sen sovitteilautakunta aikoo
ryhtyä toimenpiteisiin Massachu-
settsin läniosan trokijurien le-
kon lopettamiseksi. U. E. pii-
rilautakunnalle lähetettiin kansa-
linen lautakunta seuraavan sähkö-
kösanomien:
"Seuraava askel todennäköi-
sesti on jokaisen trokin omis-
tajan kutsuminen Washingtoni-
in, selttämään miksi he eivät
ole U. E. työlahtakunnan päätös-
töä noudattaneet."

U. E. työlahtakunta päätti, et-
tä lakossa olevat trokijurit pa-
laavat töihin, jätään odottamaan
erimielisyyksien sovitteita ja
trokien omistajat kiellettiin har-
jottamasta puolueellisuutta uni-
on jäseniä vastaan.

ILMATIETOJA
Pilvistä ja kylmempää tänä il-
tana. Torstaina kauuista ja kyl-
mempää.

TOIMITUKSEN OSASTO

TOIMITUS
VILJO MAKELA, OSKARI TOKOL, A. E. USENIUS,
HENRY PURANEN, L. MOILANEN.
Ennen alottuneet kirjoitukset ja toimitukselle kuuluvat kirjeet ovat lähetettävä
osastolle Raivaajan toimitus Box 600, Fitchburg, Mass. Telef. 331

Päivänkatsaus

KIELTOLAIN PÄÄTTYMINEN

Eilen illalla Utahin valtion perustuslakikokouksen kokoontuessa ja päättäessä liittovaltion kieltoain kumoamisen puolesta, kahdeksastoista perustuslakilisäys, liittovaltion kieltoain, päätti myrskyisän elämänsä. Kahdennessakymmenessä ensimmäisessä perustuslakilisäyksessä, jolla kieltoain kumottiin, on monta sellaista piirrettä, jotka tekevät siitä omanlaatuisensa perustuslakilisäysten joukossa. Ensiksikin se on ensimmäinen lisäys vuoden 1788 jälkeen, jolloin perustuslaki hyväksyttiin, joka on hyväksytty kansanäänestyksellä. Tosin muodollisen hyväksymisen sille ovat antaneet perustuslakikokoukset, mutta ne todellisuudessa ovat vain virallisesti vahvistaneet äänestyspaikoilla annetut päätökset. On ilmeistä, että valitut edustajat eivät tahtoneet tehdä päätöstä asiasta ilman kansan kannatusta ja siksi jättivät ratkaisun teon äänestäjille.

Toinen merkillepantava seikka 21:ssä perustuslakilisäyksessä on se vauhti millä se saatetaan voimaan. Niin pian kuin 36:es valtio sen hyväksyi, se myös tuli voimaan. Muut perustuslakilisäykset ovat astuneet voimaan vasta vussin määräajan kuluessa.

Kieltoain laatijat olivat nähneet alkoholiliikkeen aiheuttamat pahet. He olivat huomanneet kuinka yritykset säädöstellä väkijoumalikkeitä olivat johtaneet poliittiseen mädännäisyyteen. He tulivat siihen tulokseen, että himo joka oli aiheuttanut niin paljon kurjuutta, olisi tehtävä tyhjäksi, ja kauppa, joka oli aiheuttanut niin suurta mädännäisyyttä julkisessa elämässä, on tehtävä laittomaksi.

Mutta tämä kiitettävä yritys ilmeisesti joutui karille siinä, ettei otettu selvälle kansan suuren enemmistön tahtoa. Kieltoain Yhdysvalloissa tuli yhäältäpäin, eikä kansasta itsestään. Kun sillä yritettiin säädöstellä niidenkin ihmisten elämää, joille väkijoumat eivät mielestään olleet pahennusta aiheuttaneet, ne kapinoivat sitä vastaan. Kieltoain muodostui sellaiseksi, jota ei voitu voimaansa panna. Vaikka hallitus käytti vuosittain suurempia ja suurempia summia sen voimaansaannoon, sen rikkomiset lisääntyivät. Jokaisessa kaupungissa ja kylässä oli kapakoita yhtä paljon, ehkä enemmänkin kuin laillisen väkijoumalikkeen aikana. Viranomaisten oli mahdollinen estää "aitoita väkijoumalikkeitä", jos olisivat tahtoneetkin, kun kansan enemmistö ei sitä tahtonut.

Meistä tuntuu, että sillä tavalla, millä kieltoain hyväksyttiin ja sitä yritettiin voimaansaattaa, lykättiin lopullisen väkijoumalikkeen tuloa tässä maassa, joka kieltoa kohden ihmiskunta sitenkin on kulkemassa, joskin hitaasti. Kieltoilla, ollakseen tehokas, täytyy olla kansan suuren enemmistön kannatus puolelleen. Jos kieltoain olisi yritetty voimaansaattaa samalla tavalla kuin se nyt kumottiin, tulokset olisivat olleet pysyväisemmät, joskaan sitä ei olisi ehkä saatu niin pian hyväksytyksi. Vaikka se ei olisi tullut ensimmäisessä äänestyksessä hyväksytyksi, sen puolesta olisi voitu käydä agitatsioita niin kauan, että ajatus lopulta olisi voittonut. Siten menetellen ei olisi synnytetty sitä suunnatonta kapinamieltä, mikä lyhyessä ajassa pyyhkäisi kieltoain olemattomiin. Laajamman raittisuustyön alkaminen tämän, paremminkin virkavaltaisen kokeilun jälkeen, me pelkämme, on toistaiseksi vaikeaa.

ONKO "NIRA" TÄYTTÄNYT TARKOITUKSENSA

National Industrial Recovery Actin hallinto on hiljattain jakanut pientä lentolehtistä, joissa kysymysten ja vastausten muotoon on puettu tämän asetuksen tarkoitus ja käytännölliset tehtävät.

Tämän asetuksen tarkoituksa koskeviin kysymyksiin vastataan m.m. seuraavalla tavalla: Sen tarkoituksena on "sijoittaa uudestaan työhön miljoonia työttömiä työläisiä, kohottaa yleistä ostokykyä ja palauttaa yleinen hyvinvointi."

"Lyhentää yksityisten yhtiöiden työtöitä tarkoituksella saada tilaa useammille työläisille; poistaa tarpeeton kilpailu; säännöstellä liikemaitteita; standardisoida työsuhteet; vakiinnuttaa työt; saattaa enemmän rahaa kiertokulkuun; kohottaa ihmisten ostovoimaa; palauttaa yleinen luottamus ja siten tehdä taas hyvä aika."

Siinä lyhyesti ja myöskin riittävän selvästi on esitetty tämän asetuksen tarkoitus. Sen jälkeen esitetään myöskin kysymysten ja vastausten muodossa ne keinot, joilla tämä tarkoitus saavutetaan. Siitä sanotaan, että "Kaikkein ensimmäisenä on kaikille alipalkatuille saatava turvattu kohtuullinen elinpalkka. Muiden työläisten palkkoja kohotettava sitä mukaa kuin hyvinvointi palautuu". Saadakseen tämän aikaan on saatettava voimaan työsuhteet, työsuhteet taikka niin kutsutut koodit, joissa on otettava huomioon m.m. seuraavat pääasiat: "Korkein sallittu työaika, alimmat palkat, mitä työläisille on maksettava, järjestäytymisoikeus ja työläisille oikeus valitsemansa edustajan kautta tehdä kollektiivisia sopimuksia ja säännöt, jotka takaavat kohtuulliset työehdot."

Lisäksi selitetään eräseen kysymyksen esitettyä vastauksessa, että "taloudellisen lamaannuksen syynä on olleet vanhentuneet käsitteet, joiden mukaan hikipajat ja lapsityö on saatanut kukoistaa. Tämän seurauksena on ollut palkkojen ja hintojen polkeminen ja yleinen lamaannus. Meidän on nyt pyhädyttävä kulkemasta enään tähän suuntaan", sanotaan vastauksen lopussa.

Se mitä edellä on "Niran" tarkoituksesta sanottu, on kieltämättä oikeaa ja kannattavaa. Tässä maassa tuskin löytyy yhtään tervejärkistä ihmistä, joka ei kannattaisi miljoonia työttömien uudestaan työhön sijoittamista sekä yleisen ostokyvyn ja yleisen hyvinvoinnin palauttamista. Ja me puolestamme olemme vakuutetut siitäkin, että suurtaakin erimielisyyttä ei ole vielä siitäkään, että tämä ihmisten ostokyky ja yleinen hyvinvointi on saavutettavissa työajan lyhentämisellä, palkkojen korottamisella, lapsityön poistamisella, hikipajan hävittämisellä, työajan järjestäytymisoikeuden tunnustamisella ja turvaamisella sekä yleensä työehtojen parantamisella. Mutta kun tulee kysymyksen näiden periaatteiden käytäntöön soveltaminen ja edellä esitettyjen keinojen ja parannusten toteuttaminen, silloin nousee tie heti pystyyn. Kun näiden periaatteiden toteuttaminen ja niiden saavuttamiseksi esitettyjen

Onko kaikkea riittävästi kaikille

Nykyisenä ankan puutteen aikana on mielenkiintoista ja tarpeellista tarkastella onko nykyisen puute ja kurjuus miljoonien amerikalaisien keskuudessa välttämätöntä, tai onko kaikkea riittävästi kaikille? Teknokratit, jos vielä muistatte niin kauas taaksepäin, lupasivat meille kaikille \$20,000 vuositulot. Tämä ehkä on kaikista suurin lupaus, mutta monet muut insinöörit ja taloustieteilijät eivät ole jääneet paljon jälle kuvaillessaan sitä suunnatonta tuotteiden ja palveluksien tulvaa jokaiselle perheelle, jos teollisuuskonstei kerran pantaisiin palvelemaan ihmisten tarpeita. Ralph E. Flanders, entinen Amerikan koneinsinööri, seuran presidentti, antoi tyypillisen lausunnon kun hän sanoi: "Kaikki ihmiset tietävät, että jos teollisuudelle voitaisiin nimittää insinööriä ja hänelle

le annettaisiin täydellinen kontrolli raaka-aineen, koneiden ja koulutetun työvoiman yli, hän voisi tulvehdittaa, haudata ja tuhota kansan sellaisen hyödykkeen ja palvelusvieremän alle, josta utopistinen haaveilija ei ole loistavimmassa kuvitelmissaankaan uneksunut". Englantilainen sosialisti, Fred Henderson kirjassaan "Voimatutannon taloudelliset seuraukset" lausuu: "Edelleen lisäämättä tietojamme voimasta ja teknillisestä prosessista, tai saatavissa olevia raaka-ainemateriaaleja, me voimme kymmenkertaisesti lisätä tulotantoa jos maailman tarpeiden sallitaan tehdä itsensä tunnetuksi tehokkaana kysyntänä." Samansuuntaista lausuntoja ovat antaneet Charles P. Steinmetz, Marconi, Wolman ja Peck presidentti Hooverin yhteiskunnallisia suunnitelmia tutkineen komissionin raportissa, Buckminster Fuller, Amerikan insinööriyhteisö, Walter L. Polakow, Stuart Chase, Rexford G. Tugwell, Thorstein Veblen, yleisamerikalainen teknologian seura, L. R. Nienstaedt, Sir Arthur Salter, J. A. Hobson, A. M. Newman y.m.

Ovatko nuo lausunnot totia? Onko kaikkea riittävästi kaikille? Tähän kysymykseen yrittää Stuart Chase vastata Survey-Graphic lehden viimeisessä numerossa. Hän kysyy: minkälainen elintason kykenee nykyinen teollisuuskonstei antamaan ilman laajempaa uudelleenrakennusta, uudelleen soviteltua tai sattamatta kaikkia yksiköitä parhaiden tuotantoteho? Oletamme, että Rooseveltille tai jollekin annettaisiin valtuudet nimittää teollisuuden yleisikuntaa saattamaan voimaan heti korkeimman elintason kuin mitä

nykyisillä välineillä ja tiedoilla voidaan saada. Kuinka pitkä työväyvä olisi otettava käytäntöön ja mikä tulisi olemaan alhaisin perheen tulo? Sitä ei kuukaan tiedä. Minkälaisista auctoriteettista tutkittua siitä ei ole koskaan julkaistu. Tämä kansa ei ole tähän saakka katseellut itseään yhteiskunnallisen tyhmyyden, vaan paremminkin kilpailun yksilöiden sekalaista kokoomuksena. Sillä ei ole koskaan ollut kansallista ekonomiaa.

Puutteen taloudessa, joka valittiin viime aikoihin asti, ihmistyövoima oli tärkeä tekijä mahdollista elintason laskettavissa. Runsauden taloudessa hiilestä, öljystä ja vesivoimasta saatava luonnollinen voima siirtyi näytämön keskelle. Se suureksi osaksi tulee ihmisten lihasvoiman sijalle ja robotin käytäntöön tullessa tekee ihmisten elintason tarpeettomaksi tuotantoprosessissa.

Mikäli voimansaanti on kysymyksessä teollisuuden yleisikunnalla ei ole vaikeuksia. Voimaa kulutus on nyt 40 kertaa suurempi jokaista miestä naista ja lasta kohden kuin v. 1830. Jos raaka-ainet ja työvoima myöten antavat tällä voimalla voidaan suunnattomasti kohottaa elintason. Hiiltä ei tarvitse polttaa toimimaan enemmän, eikä yhtään voima-asemaa tarvitse rakentaa lisää — vaikkakin on viisasta valmistaa Boulder kanjonin pato ja Muscle Shoalsin voima-asema.

Entäs ruokatarpeet?

Varhaisemmat sivistykset käyttivät 80 ja 90 prosenttia voimastaan ruuan tuottamiseen, mutta Amerikka käytti vain 10 prosenttia. Jos yleisikunta joutaisi maanviljelystä kuten yhtä suurta kooperatiivista teollisuutta, se voisi, lisäämättä nykyisiä kalustoja sanottavasti, tuottaa riittävän ja maukkaan ravinnon kaikille huomattavasti vähemmällä voimamäärällä kuin mitä nyt kulutetaan ja pienemmällä ruualla. Kuinka? Jättämällä huonot maat metsiä kasvamaan ja kehitettävällä maanviljelyksen rikkaille maalle ja käytettävällä tehokkaampaa viljelyä. O. W. Wilcox, maanviljelysbiologi, huolellisen tutkimuksen jälkeen lausuu, että jos 80 prosenttia mahdollisesta sadosta saataisiin — veden ja lannoitusaineen avulla — 50 miljoonalla eekkerillä kasvatettaisiin kaikki vehnä, maissi, kaura, ohra, ruis, puu villa, perunat ja sokerin kuin nyt tuotetaan 350 miljoonalla eekkerillä. Kenraali Hugh Johnson kerran lausui, että jos hänelle annettaisiin ylivalta Kansainvaltion vähemmäiden yli, hän tuottaisi tässä yhdessä valtiossa niin paljon vehnää kuin mitä amerikalaiset voivat syödä. Eräs lantainen professori äänesti osoitti, että tässä maassa tuotetaan 40 prosenttia enemmän ruokatarpeita kuin mitä 30 perheellä voi syödä, ei ota, vaan syödä. Ruuan tarjonta on sitäkin varmempi, kun väestön lisäys on heikentymässä, kuten tilastomiehet uskoivat ja lyhyen ajan kuluessa väkiluku alkaa pysyä tasassa tai hiijalleen laskea. On otettava huomioon, että me emme voi kasvatua sellaisia trooppilaisia tuotteita kuin kahvia, teetä ja joitakin lajeja hedelmiä ja meidän on kasvatettava muita ruokatarpeita riittävästi vaihtokasviksilla näitä herkuja itsellemme.

Vaatteiden hankinto

enempää kuin ruuankaan hankinta ei tuota suuria vaikeuksia. Me voimme vaatteita amerikalaiset nykyisillä raaka-ainelähteillä, kutomilla ja pukuteilla. Rayonia ja mahdollisesti ramiina täytyy ottaa silkin paikan, mutta nykyisten rayonitehtaiden liikanaisten tuotantokkyky — liikanainen siinä suhteessa mitä nykyisillä hinnoilla kyetään myymään — on suuri. Meillä on suuret puuvillan ylijäämät ja hienon järjestellään käyttäen myös riittävästi villaa ja nahkaa. Mutta sittenkin, jos etelän neekerit vaateitettaisiin viimeisen muodin mukaan, kysyntää ei ehkä voitaisi aivan heti tyydyttää.

Stuart Chase perustelee uskonsa, että vaatteita saataisiin riittävästi kaikille, siihen, että kuluvana vuotena on 30 miljoonaa kiertänyt ja 582,500 kutoimkonetta käytännössä. Jos ne lävisivät kolmea vuoroa, ne voisivat tuottaa enemmän kuin kaksi kertaa, mitä nykyinen kysyntä on. Luomallisekistä kysyntä ja kulutus kohoaisi jos vaatteita tuotettaisiin ihmisten tarpeita tyydyttämään, mutta kun kerran vaatteita voidaan tuottaa kaksi kertaa niin paljon kuin nykyisin, kysyntä on sitä voimasta tuottaa riittävästi. V. 1927 teollisuuden saatiin voivan tyydyttää kysynnän kolminkertaisesti. Entinen Yhdysvaltain työviraston tilastotoimiston päällikkö Ethelbert Stewart laski v. 1927 jalkineiteollisuuden voivan

'Asuntojen saamisen alalla

yleisesikuntaa kohtasi ensimmäiset suuremmat vaikeudet. Amerikalainen teollisuus, lausuu Chase, ei voisi ilman laajempia lisäyksiä, korjauksia ja uudistuksia, joiden toimeenpanossa kuluisi vuosia, tyydyttää amerikalaisen asuntojen tarvetta. Edith Elmer Woodin tutkimusten y.m. asiantuntijain lausunnon mukaan kaksi kolmatta osaa amerikalaisista asuu puutteellissa asunnoissa. Puutteellisia asuntoja ovat suurkaupunkien slumit, kääpiöapartementit, hiilikavoskyläin hökkelit, kylmät ja putkiasta vailla olevat farmiasunnot suuriin aavikoilla ja etelän maanvuokraajien ja "vanhan etelän" mäkityläläisten majat. Asian-tuntijain mukaan 90 prosenttia farmiasunnoista, 80 prosenttia kyläasunnoista ja 35 prosenttia kaupunkiasunnoista on vailla vesitoiletteja ja juoksevaa vettä. Niihin on liitettävä asunot joista puuttuu valo ja ilma — kolmas osa suurkaupunkien asunnoista — kuin myöskin liian ahtaat, kusteat ja yhteistoiletilla varustetut kaupunkiasunnot.

Jos näihin lisätään asunot, jotka ovat vailla kylpyhuonetta ja keskuslämmitystä — jotka myös ovat välttämättömiä — silloin kaksi kolmatta osaa asunnosta ovat puutteellisia. Tämä tarkoittaa sitä, että maan 30 miljoonasta perheestä 20 miljoonaa tarvitsee uuden kodin, tai laajoja korjauksia entisissä asunnoissaan.

Varustaa 80 miljoonaa ihmistä kunnollisilla, lämpimillä asunnoilla, joissa on sähkövalot ja juokseva vesi, olipa ne sitte muussa suhteessa kuinka vaatimattomia tahansa, asettaa sellaisen kysynnän sahalahtokseksi tilitehtaille, sementtitehtaille, lasitehtaille, maalihteille ja rautateille, että ne voivat sen tyydyttää vain pitkien vuosien varrella. Parhaiten kunnollisten asuntojen puute voidaan poistaa ryhtymällä rakentamaan taloja tehokkaasti, teräksellä, josta on ollut jo pitemmän aikaa puutetta. Joka tapauksessa yleisesikunnalla menisi vähintään vuosikymmenen amerikalaisen asuntojen tarpeen tyydyttämisessä.

Kansanvalistus.

Vaikka väitettäinkin, ettei yksikään amerikalainen lapsi tällä kertaa saa kunnollista opetusta, niin sittenkin, me voimme vakuuttaa sanoa, että sellaisen antaminen kouluhuoneiden, koulukirjojen ja opettajien puolesta on mahdollista. Siinä suhteessa voidaan olla ylpeitä tämän maan oppilaitosten suhteeseen. Ne on rakennettu, kokonaan toisin kuin tehtaat, palvelusta silmällä pitäen.

Terveystienhoito alalla

meitä vastassa on yksi niistä paradokseista, jotka yltykyläisyyden on mukanaan tuonut. Niillä raajoilla, jotka tämä kansa on kulluttanut lääkäreihin, sairaaloihin, sairaanhoitajattariin, lääkäreihin, voitaisiin järjestäisesti jaettuna, saada kunnollinen lääkitäpalvelus kaikille sen tarpeessa oleville ja myös kunnollinen korvaus niille, jotka sitä antavat. Mutta sittenkin lääkärihoito-kustannuksia tutkiva komitea tuli siihen tulokseen, että kaksi jokaisesta viidestä amerikalaisesta ei saa lääkärihoitoa lainkaan. Tällä ei varain puutteesta voida käyttää sitä mitä on. Lääkärit ovat kolmannen osan ja puolenkin ajastaan joutilaina, kolmas osa sairaalain vuoroista on tyhjänä ja tuhannet sairaanhoitajattaret etsivät työtä. Samalla aikaa miljoonat kärsivät sairauksista ja kymmenet tuhannet kuolevat tauteihin, jotka olisi voitu parantaa tai ainakin lieventää.

Tosin lääkäreitä enempää kuin sairaanhoitajiaakaan ei ole liikaa. Edellämmin mainitun komitean numeroiden mukaan meillä on 144,000 lääkärä ja niitä pitäisi olla 174,000; hammaslääkäreitä on 68,000 ja niitä pitäisi olla 219,000; vierailevia sairaanhoitajattaria 19,000 ja niitä pitäisi olla 54,000; sairaaloissa ja kodeissa olevia sairaanhoitajatt. 118,000 ja niitä pitäisi olla 216,000 ja sairaalavaroita 956,000 ja niitä pitäisi olla 1,422,000.

Lisähenkilöitten kouluttamisessa kuluisi joitakin vuosia. Mutta jos tälläkin alalla otettaisiin palvelusmotiivi käytäntöön, mikä elämä aukeaisikaan kouluissa olevien tuhansien oppilaiden eteen, joilla ei nyt näytä olevan minkäänlaista uraa edessään.

Stuart Chase tulee siihen joh-

JUTUSTELUA

Mr. F. D. Rooseveltin sanotaan olevan haluttomasti tunnistamaan mitään hallitusta Cubassa, eli voida osottaa, että sillä on takanaan kaikkien poliittisten ryhmien kannatus.

Voisiko kohan Rooseveltin oma hallitus saada jonkun maan tunnustuksen näillä ehdoilla?

Oli saanut viimeinkin sata

Jimmy tulee koulusta ja sanoo isälleen: "Tänään minä viimeinkin sain sata."

Isä: "Mistä alneesta sinä sen sait?" Jimmy: "Minä sain kieltoesta ja laskennosta viiskymmentä kumpaisestakin, eli yhteensä sata."

Työnvaaroja

Perheen emännillä on epäilemättä paljon enemmän työnvaaroja kuin mi ei ehkä saatua luulla. Yksi tällainen vaikka tavallista harvinaisempi tapaturma sattui Mrs. Celesta Nilsonille Ardmoressa viime viikolla. Hän oli leiponut mieleisensä onnapiirakan eli "pie". Hän teki siihen hyvän ja sitkeän kuoren sekä levitti sen tiivistä alle ja päälle. Hän unohti kuitenkin tehdä kuoren reikiksi, mistä kuumenevista onnoista muodostunut

höyry pääsis ulos. Ja kun hän meni ottamaan hyväksi paistunutta piirakansa uunista, räjähti piirakka ja Mrs. Nilson poltti kasvonsa niin pahoin, että oli turvaututtava lääkäriin apuun.

Tässä on hyvä varoitus nuorille ja vanhoillekin emännille siitä, että pilvuri ei pain kuoren on aina muistettava leikillä tarpeellisen määrän henkireikillä sillä muuten se voi räjähtää ja polttaa kasvot, ehkäpä silmätkin.

"O. K."

Vaikka kirjakiehen "O. K." käytön alkuperä onkin hämärän peitossa, siitä on olemassa monia tulkintoja. Yhden selityksen mukaan Andrew Jackson, Yhdysvaltain seitsemäs presidentti, käytti sitä lyhennyksenä sanoista "All correct" (kaikki oikein), josta tietytääntyydessään taikka leikkisästi tavataan sanat "Oli Korrekt". Century Dictionary antaa tämän selityksen, mutta lisää, että se todennäköisesti on keksitty selitys. Toisen tradition mukaan kirjaimet väittävät intiaanien päällikköön, Old Keskukin, jonka sanan "ole" alkuperä onkin sopimukseksi vaikoisten kanssa kirjaimilla "O. K." Näitä kirjaimia käytetään nyt luomaleimaksi, josta lasku tai muu asiakirja on oikein.

keinojen käytäntöön soveltaminen on jäänyt kapitalistien ja vallassaolevan riistäläluokan tehtäväksi, on suuri päämäärä kadonnut näkyvistä kokonaan. Lukuunottamatta lapsityön vähistä rajoituksia, jossa kärsijä useimmiten teollisuusalailla korotettiin kuuteentoista vuoteen, mutta siihenkin tehtiin pahoja poikkeuksia, muu osa ohjelmasta on kokonaan toteuttamatta. Se neljänkymmenen tunnin työviikko, mikä tässä mainittujen koodien kautta on pääkohdissaan toteutettu, ei itse asiassa ollut työajan lyhennys ollenkaan. Tosin siellä ja täällä pitempiäkin työviikkoja vielä tehtiin, mutta suurin osa teollisuutta kävi tätäkin lyhemmällä työajalla joten tilastot osoittavatkin, että keskimääräinen työviikko sitten koodien voimaan astumisen on jatkunut parilla tunnilla. Tämä selittääkin minkälaisen neljänkymmenen tunnin työviikko ei avannut työmahdollisuuksia tuskin ainoallekaan työläiselle. Ja mitä tulee alimpiin palkkoihin, niin kahdentoista ja viidentoista dollarin viikkopalkat eivät merkitse yhteisen ostovoiman lisääntymistä ja hyvinvoinnin palautumista silloin kun ne useimmissa tapauksissa ovat tulleet myöskin korkeimmiksi palkkoiksi. Ja koodeihin sisällytetyt monet poikkeukset antavat mahdollisuuden maksaa näitäkin pienempiä palkkoja. Kun samaan aikaan hallituksen toimesta dollarin ostovoima on painettu noin kuuteenkymmenen senttiin, niin jokainen ymmärtää, että työläisten ostovoima ja siitä johtuva hyvinvointi ei ole nyt tuumaakaan lähempänä vaan pikemmin kauempana kuin mitä se oli viime vuonna näillä ajoilla. Vaikka myönnämme, että työaika on standardisoitu niin että ne nykyään ovat eri osissa maata lähempänä toisaa kuin ennen niin tämä standardisointi on tapahtunut paremminkin niin käsin, että työajat tällä pohjoisessa ovat vedetty lähemmäksi etelän kurjia oloja kuin siten että etelän kurjia oloja olisi kohotettu parempien ehtojen tasolle. Koko se suuri päämäärä, joka elvytyslailla on sanottu olevan ja kieltämättä on ollutkin, on jäänyt kokonaan toteuttamatta siitä syystä, että lain soveltaminen on jäänyt niiden tehtäväksi, jotka kokoaivat saaliinsa työläisten työntuloksista.

Edellä esitetty osoittaa, että porvarikin saattaa hätään jouduttuaan vilauttaa työläisille oikeitakin päämääriä ja osoittaa oikeitakin keinoja näiden päämäärien saavuttamiseksi, mutta se ei koskaan tule näitä päämääriä ajamaan sen pitemmälle eikä soveltamaan käytäntöön niitä keinoja joilla nämä päämäärät saavutetaan. Yksityisomistusoikeus ja siihen perustuva riisto on vuorenkorkeinen este näiden päämäärien saavuttamiseksi ja siitä syystä yksityisomistus ja yksityinen voittoa on ensin raivattava pois tieltä ennenkuin elvytyslain edellyttämät päämäärät saavutetaan ja ennenkuin siinä esitettyjä keinoja voidaan toteuttaa tehokkaasti käytäntöön soveltamalla. Mutta sitä ei tee porvarit eikä mikään porvarillinen puolue, vaan sen tekee työväki ja työväen muodostama sosialistipuolue. Elvytyslain toteuttaminen ja siihen sisällytettujen päämäärien saavuttaminen riippuu loppukädessä siitä milloin tämän maan sosialistipuolue on kasvanut niin voimakkaaksi että se kykenee sen toteuttamaan, sillä muutoin sen toteuttaminen on mahdoton.

Painuuko ponnut laiva meren pohjaan?

Tästä asiasta on tavallisen kansan keskuudessa suoritettu monta väitteilyä. Yleensä ollaan sitä mieltä, että veden paine meren pohjassa on niin suuri, et se estää uuponeen laivan painumasta pohjaan syvimmissä paikoin. Näissä väitteilyissä on m. m. esitetty se käsitys, että esim. Titanic, joka törmäsi jäävuoreen ja upposi, eli se painunut meren pohjaan vaan laajalle jossakin parin mailin syvyydessä.

Asiantuntijat nyt selittävät, että meriveden paino on 64 paunaa kuutiokulaveden pinnalla ja, vaan 69 paunaa kuutiokulaa syvimmissäkin paikoin. Vaikka puristus alhaalla syvyyksissä onkin paljon suurempi kuin pinnalla, veden painon suuruus ei sentään ole tämän suurempaa eroa. Se siis merkitsee sitä, että kaikki esineet ja kappaleet joiden ominaispaino on enemmän kuin 69 paunaa neliökulaveden, painuvat pohjaan. Ellei laivan jää sellaisia ilmankammioita, jotka pitävät laivan kevyempänä, jollakain upponut laiva painuu pohjaan paitsi puulaivat, joiden paino on vähemmän kuin edellä mainittu veden ominaispaino.

Tässä voisi esittää vaikka toisen kysymyksen siitä kuinka nepeasti esimerkiksi kulta painuu meren pohjaan kun kullalla ominaispaino on 1,200 paunaa kuutiokulaa.

Hitleriläiset vaalit

Puolen vuosia sitten vastustettuaan kaikilla järjestysmielisyksillä työläisensä keskuudessa, New York Edison Company on nyt äkkä yrittänyt järjestäänsä työläisilleen kritejoja, joiden kautta voivat solmia "Joukkosopimuksia". Samalla aikaa kun Brotherhood of Edison Employees of American alkama injunktionlittu, jolla yritetään estää yhtiö sekaantumasta joukkosopimuksen tekemiseen käytettävällä pakotusta ja pelotella, oli liittovaltion oikeuden ratkaistavana, yhtiö toimittui äänestysten työläisensä keskuudessa. Sen joukkosopimusneuvottelun, jossa äänestettiin olivat yhtiön virkalliset laitteet yhdessä niiden työläisten kanssa, jotka nämä virkalliset olivat tehtävään aikaisemmin valinneet. Tilaisuus annettiin mille tahansa viidenkymmenen työläisen ryhmälle päästä päänsä leijonan kitaan alustamalla toisen neuvottelun yhtiön alustama suunnitelman rinnalle. Mitään toista suunnitelmaa ei luonnollisesti-kaan esitetty ja siten kun äänest oli laskettu, yhtiö ilmoitti suunnitelmansa tullessa suurella enemmistöllä hyväksytyksi.

Edison yhtiön virkallisten selostuksen mukaan kaikkiin varokeinoihin ryhdyttiin rehellen äänestysten toimittamiseksi, ensimmäinen niistä ollen se, että yhtiön presidentti itse nimitti komitean laskemaan äänest. Ilmoituksissa joita äänesteläskijät jaksivat, sanottiin "Yksimielisyyden olevan työtyväisyyden perustan". Työläisten tekemällä vetoamalla liittovaltion ja valtion oikeuksien ja palkallisen ja kansallisen Nira laittakunlin ei kyetty estämään äänestysten toimittamista.

Siksi pelättäinkin, että oikeuslaitokset ja Nira lopulta ottavat sellaisen kannan, että ellei äänest laskussa ollut suoraanlta petosta, Edison yhtiön työläislin ei harjoitettu pakotusta ja pelotella, jotka elvytyslaki kieltää — siitä huolimatta, vaikka työläiset, äänestämään mennessään tirsivät että yhtiö katkaisi vastustaa union perustamista, että se itse on laatinut suunnitelman ja nimittänyt äänest laskijat.

Tällaiset "hitleriläiset äänestykset" voivat osottautua mukavaksi keinoksi kieltää elvytyslain 7 a pykälää.

Asiamiehet,

koetekaapa pitää vireillä seuraavia tehtäviä:

Raivaajan joulunumeroihin ilmoitusten keräystä

Joulunonnentoivotusten keräystä.

Levittääkää

Työväen Kalenteria

Hinta 60 senttiä.

— ja —

Työväen Joululehteä

Hinta 40 senttiä.

Raivaajaa ja Nykyaikaa on tietysti levitettävä tällä viikolla kilpailukaudella entistäkin tarmokkaammiin.

Raivaajan joulunumerot ilmestyvät seuraavina päivinä:

Joulukuun 7 p.

ilmestyy Ohion numero;

Joulukuun 8 p.

Mainen, Vermontin ja N. H. numerot;

Joulukuun 9 p.

Connecticutin, R. I. ja Jersey Cityn numero;

Joulukuun 11 p.

Gardnerin ja Maynardin numero;

Joulukuun 12, 13 ja 14 p:nä

ei ilmesty joulunumeroit;

Joulukuun 15 p.

Fitchburgin numero (ensimmäinen);

Joulukuun 16 p.

suuri New Yorkin numero;

Joulukuun 18 p.

suuri Quincy, Norwoodin, Rockportin, y. m. numero;

Joulukuun 20 p.

yleinen joulunumero, jossa julkaistaan myös onnentoivotukset;

Joulukuun 22 p.

Fitchburgin numero (toinen).

topäätökseen, että nykyisillä välineillä voitaisiin antaa kaikille amerikalaisille kunnollinen elämä kolmenkymmenen tunnin työviikolla. Tuotteiden tonnimäärä ehkä olisi hieman pienempi kuin v. 1929, joskin kulutus tarpeita tuotettaisiin enemmän. Kun tuotteet jaettaisiin tasapuolisesti, kymmenen prosenttia amerikalaisista saisi ehkä vähemmän kuin v. 1929, mutta todella hyödyllisiä tuotteita monet tähänkin ryhmään kuuluvista saivat enemmän. Jos tuotteiden jaossa käytettäisiin tasapuolisuuden asemasta ansiojärjestelmää, silloin suurten joukkojen elintaso jonkun verran laskisi, mutta sittenkin se olisi paljon yläpuolella vuoden 1929 keskiarvoista elintasoa.

Kun yleisesikunta voisi tehdä näin paljon heti, mitä se voiskaan tehdä tulevaisuudessa? Se voi rakentaa meille asuntoja. Se voi vähitellen rationalisoida teollantokoneistomme. Siten menettellen se voisi paljon edelleen koota elintasoa.

Meillä on kaikkea riittävästi kaikille. Kunnan vain kansan yhteinen äly riittäisi järjestämään asiat siten, että kaikki saisivat kaikkea riittävästi.

Boston, marrask. 29 p. — Kuvernööri Elyn määrättyä Bostonin poliisit sulkemaan salakapakat, uhalla, että valtion poliisit määrätään se tekemään, toimeenpanivat Bostonin poliisit eilen illalla kotietsintöjä yhteensä 75 paikassa. Mikäli kerrotaan tulos näistä etsinnöistä oli sangen pieni. Todennäköisesti asioimaist olivat ottaneet onkeent" kuvernöörin varoitukseen ja pelastaneet varastonsa joutumasta poliisien käsiin.

Asiamiesten olisi nyt jatkuvasti

pidettävä vireillä

Raivaajan Joulunumeroihin ilmoitusten keräystä

Suomen Työväen Kalenteri ON SAAPUNUT

Tähän asti saapuneet tilaukset ovat lähetetty.

Hinta 60 senttiä

Jouduttakaa tilauksianne

RAIVAAJA -- Fitchburg, Mass.

OSUUSTOIMINTA

Miten osuustoiminnalliset kuluttajat voivat koodeja tulkita

Kirj. J. P. Warbasse.

Useissa NRA:n koodeissa on sääntöjä ja kohtia jotka vahingoittavat osuustoiminnallisia yhdistyksiä. Jos kaikki nämä säännökset astuisivat voimaan, osuustoiminnallinen liike Yhdysvalloissa tulisi tuhoutuksi. Muutamia näistä säännöksistä ovat tarkoituksellisesti laaditut osuustoiminnallisen liikkeen pysäyttämistä silmällä pitäen. Näitä vahingollisia säännöksiä löytyy öljy, autokumi, hiili, rehu, vähittäisruokakauppa, ja muissa koodeissa. Osuustoiminnan ystävät ovat työskennelleet saadakseen ne muutetuksi. Muutamissa tapauksissa he ovat onnistuneet, toisissa ei.

Yksi niistä piirteistä näissä koodeissa mikä osuustoimintaa koskee on säästöpalautusten tai ostolennusten suorittamisen kieltäminen. Muuttamien koodeihin on voitu sisällyttää sääntöjä mikä osuustoiminnalliset yhdistykset vapauttaa edellämainitun säännön alaisuudesta. Tapauksissa joissa sitä ei ole aikaansaatun on vielä erinäisiä apukeinoja käytettävissä:

Osuustoiminnalliset yhdistykset voivat myydä kustannushinnoina, joten ylijäämää ei synny. Tämä menettelytap on kuitenkin niin epätyydyttävä, että sitä ei pitäisi yrittää.

Se hallinnollinen komitea, tai lautakunta, mikä jokaista koodia varten on järjestetty, voi selittää, että osuustoiminnallisten yhdistysten säästöpalautukset eivät tämän säännön alaisia ole. He saattavat selittää, että se ei ole alennus. Osuusliike on aina tehnyt erehdyksen kutsumalla sitä alennukseksi tai dividendiksi. Sellaiset sanat kuin voitto ja dividendit saattoivat osuustoiminnan vaikeuksiin. Suurbritanniassa ja ne tulevat saattamaan sen vaikeuksiin täällä. Säästöpalautus, tai lainapalautus on parempi nimi.

Osuustoiminnallinen yhdistys saattaa itse tehdä tuon selityksen. Tehdäkseen sen, jäsenistön on ymmärrettävä osuustoiminnan filosofia. Osuustoiminnallisuudessa yhdistyksessä ryhmä ihmisiä yhdistää pääomansa ostaaakseen hyödykkeitä. Sano-kaamme öljyä. Kun maanviljelijä ajaa öljyasemalleen, osa siitä olevasta öljystä kuuluu hänelle; hän on jo ostanut ja maksanut siitä ennenkuin asema liikenteekoa varten avattiin. Hän saa osan tästä öljystä autoonpanivat Bostonin poliisit eilen illalla kotietsintöjä yhteensä 75 paikassa. Mikäli kerrotaan tulos näistä etsinnöistä oli sangen pieni. Todennäköisesti asioimaist olivat ottaneet onkeent" kuvernöörin varoitukseen ja pelastaneet varastonsa joutumasta poliisien käsiin.

ja kauppa päättyy siihen. Mutta maanviljelijä haluaa, että hänen öljyliikkeensä on käynnissä ja että siinä on öljyä kun hän jälleen palaa, ja niin hän jättää yhdistyksen agentille riittävästi rahaa sen tilalle minkä hän ottaa pois. Tämä ei ole maksua siitä öljystä minkä hän ottaa, vaan maksua enemmän öljystä vastaisuudessa, jotta hänen osuustoiminnallinen yhdistyksensä hänen tarpeensa täyttäisi. Menetelmällä näin hän ylläpitää öljyvarastoa. Ellei jäsenistö näin menetteleisi öljy loppuisi ja liike pysähtyisi.

Sitten maanviljelijä suorittaa erään toisen osuustoiminnallisen ominaisen teon: hän jättää vähän enemmän rahaa. Sen öljyn hintaan minkä hän ottaa hän lisää rahassumman mikä vastaa kustannushinnan ja vähittäismyyntihinnan eroa. Voittoliikkeessä sitä nimitetään voitoksi. Osuustoiminnassa se ei ole mitään sen tapaista, koska osuustoiminnallista liikettä harjoitetaan palvelusta varten. Se mitä maanviljelijä todellisuudessa tekee on, että hän yhdistykselleen jättää lainan mikä edustaa hänen säästöään. Tämän säästön hän tekee ylläpitämällä liikettään palvelusta varten. Muussa tapauksessa hän menettäisi tämän rahakerän. Lukuisten tällaisten erien keräytyminen osuuskunnan rahastoon muodostaa sen mitä voidaan kutsua ylijäämästästäksi tai laina-kasautumiseksi.

Todistus siitä, että tämä ylijäämä on lainaa ilmenee siitä tosiasista, että se palautetaan lainan antajalle määrätyn tilikauden päätyttyä, hänen ylijäämästästään, tai lainapalautuksestaan.

Nyt jos pahin tapahtuisi, osuuskunnat voisivat liikkeittään harjoittaa ja käyttää osuustoiminnallista kieltä kapitalistisen kielten asemasta. Maanviljelijä ajaa ylös öljyasemalle. Gasoliini on hänen yhdistykselleen tullut maksamaan 10 senttiä gallonalta. Vähittäishinta sillä kertaa on 17 senttiä gallonalta. Hän ottaa kymmenen gallonaa omaa gasoliinia. Hän sanoo palvelijalle jonka hän on palkannut hoitamaan asemaansa: "Tässä on \$1; haluan että hankit lisää gasoliinia siltä varalta, että tulen jälleen ja pidät sen saatavissa kun jälleen tulen. Ja tässä on 70 sentti laina; pidä tämä rahastossamunna varten, siksi kunnes vuosi päättyy. "Ja hän ajaa matkoihinsa kymmenellä gallonallaan gasoliinia.

Tämä on sitä mitä jokaisen osuustoiminnallisen yhdistyksen jäsenen pitäisi ymmärtää. Se pitäisi olla hänelle niin selvää, että hän voi sen selittää toisille ja jos tarve vaatii, mennä oikeuteen taistelemaan sen puolesta. Euroopalaiset osuustoiminnan harjoittajat ovat sen tehneet; amerikalaisen osuustoimintaväen on opittava tekemään samoin. Tällä ymmärryksellä kapitalistinen alennus häviää. Osuustoimintaväki ei sitä käytä.

Luonnollisesti ei-jäsenten kanssa tehty liike on voitolliseksi. Se ei ole osuustoimintaa. Ihmiset jotka osuustoiminnallisten yhdistysten eduista haluavat nauttia, pitäisivät liittyä jäseniksi. Missä alennusten antaminen ei-jäsenille on kielletty, problem ei ole vaikea jos yhdistys haluaa kehoittaa ei-jäsentä tulemaan osuuden omistajaksi.

Ei-jäsenelle joka osuusliikettä on kannattanut ilmoitetaan, et-

tä seurauksena hänen ostoksistaan on hänelle kertynyt määrätty erä luottoa; hänelle ilmoitetaan, että tätä luottoa voidaan käyttää välttämättömien ostosten oston, hänen saattamiseksi jäseneksi, jonka jälkeen, hän luoton saa takaisin rahassa. Hän liittyy yhdistykseen, ostaa tarpeelliset osuudet, maksaa vointinsa mukaan, ja sitten jäsenenä saa säästöpalautuksensa rahassa, tai ne käytetään hänen osuuskunsa maksamiseen. Täten ei mitään alennusta ole maksettu ei-jäsenelle. Ei-jäsenestä tulee jäsen ja sellaisenaan hän saa säästöpalautuksensa, eikä mitään lakia rikota.

Missä osuusväki on kielletty perustamasta uutta yhdistystä, minkään ei voi estää olemassa olevia yhdistyksiä järjestämästä sivuliikkeitä mille tahansa paikkakunnalla missä uusia yhdistyksiä on kehitetty. Sivuliikkeet eivät ole yhtä tyydyttävää kuin itse nähdet yhdist. mutta NRA:n mahdollisesti on ainoastaan kahdeksantoista kuukautta elinaikaa jätellä, ja sivuliike on parempi kuin ei mitään.

Seurauksena siitä, että Washingtonin on henkilöitä joita kiinnostaa osuusliikkeiden suojeleminen koodeissa, on osuustoiminta saatettu usean henkilön huomioon, presidentistä alas konttoriapulaisiin. Ihmiset puhuvat ja lukevat siitä. On ilahduttavaa nähdä että hallitus ja NRA:n virkailijat ovat myönteisiä siitä kohtaan. Mitä ikä osuustoiminnalliseen liikkeeseen tapahtuneen NRA:n seurauksena. Washingtonissa on tänäpäivänä enemmän ihmisiä joilla on sympattainen tieto osuustoiminnasta kuin siellä koskaan ennen on ollut.

Osastojen asianomaisten toimittajain velvollisuus on esittää kaikki tässä osastossa julkaistut tiedonannot osastonsäntäkirjoille kokoukselle. Jokaisen osaston jäsenen velvollisuus on vastustaa, ettei tätä tehtäviä tähtäydytä.

Syyskauden valistustyöohjelmamme Uuden Englannin alueella

Sosialistipuolueen Suomalaisen Järjestön toimeenpaneva komitea on suunnitellut laajan valistustyöohjelman Uuden Englannin alueella, alempanamainitussa järjestyksessä:

Joulukuulla:
West Warehamissa lauantaina 9 p:nä, O. Tokoi, elvytyslaki.
Norwoodissa sunnuntaina 10 p:nä, klo 2 iltapäivällä O. Tokoi.
Quincyssa sunnuntaina 10 p:nä, O. Tokoi, elvytyslaki.
Worcesterissa keskiviikkona 13 p:nä, Yrjö Mäkelä.
Maynardissa lauantaina 16 p:nä, O. Tokoi, toinen luento elvytyslaista.

Fitchburgissa sunnuntaina 17 p:nä, O. Tokoi, toinen luento elvytyslaista.
Gardnerissa keskiviikkona 20 p:nä, W. N. Reivo, vanhuudenvaikutus.

Worcesterissa keskiviikkona 27 p:nä, Y. Mäkelä, verotuskysymys.

Maynardissa lauantaina 30 p:nä, O. Tokoi, viimeinen luento elvytyslaista.

W. N. REIVO.

Urheilu

Suomen naisvoimistelijoilla yhteiskunnallisia harrastuksia

Helsinki punaiseksi päämääränä. Helsingin Työväen Naisvoimistelijöillä oli hiljattain keskustelutila, johon oli saapunut seuran jäseniä erittäin runsaasti. Tilaisuus osoitti jälleen, miten työläisurheiluväen keskuudessa alkaa vähitellen ilmetä syväliisepäkin harrastusta yhteiskunnallisiin asioihin, kuin tämän tapaisten kysymysten kuitaaminen silloin tällöin tehdyillä koineilla pönsillä ja yleisiin periaatteisiin vetoamisilla.

Kysymyksessä olevassa keskustelussa piti kansanedustaja toveri Aino Lehtokoski puheen, jossa hän laajasti selosti järjestäytymisen merkitystä. Kun ihminen asettaa itselleen selvän päämäärän, on hänessä itessään jo hiven tuota päämäärää. Liikuntakasvatuksen tärkein päämäärä on ihmisen kasvattaminen kokonaisudessaan, henkisesti ja ruumiillisesti. Työväen urheiluliikkeenä tämä tarkoitus merkitsee koko työväenluokan sielullisen ja ruumiillisen kuntoisuuden kehittämistä. Nyt on viidettä vuotta kestänyt yleismaailmallinen taistelupula. Sen seurauksena on karsimista ja hättää enemmän kuin ennen. Työttömyydestä kärsii ko-

ko työväenluokka, etenkin sen työläisnuorisosa. Pääkaupungissamme on yli 10.000 työtöntä, suuri osa nuorisosa, vailla kaikkea mahdollisuutta, ilman välttämättömiä elinehtoja. Tässä ankarassa taistelussa kaikki kaunis vähitellen turtyy, tukehtuu. Koti ei voi suodaa turvaa. Omin neuvoin on nuorison pyrittävä eteenpäin. Työtömänä harhaillessaan se joutuu kurjuuteen. Yhteiskunta vain kylmästi sulkee silmänsä kovaosaisen kärsimyksiltä. Tämä nykyinen huono asiointila ei saa jatkua. Työväenluokan on järjestäydyttävä ja siten saatava parannus aikaan. Rinnan poliittisen, ammatillisen ja urheiluliikkeen kanssa voi työväki nousta. Lisäksi kosekelteli puhuja nykyistä riittästi lannetta Suomessa ja mitä sen parantamiseksi voivat naiset saada aikaan. Puhuja lopetti lausumalla, että vain yhteisvoimin voi työväenluokka selviytyä valoisampaan tulevaisuuteen. — Hartaudella kuultu puhe paljolti voimakkaasti suosiosoitettiin. Kahvitauon jälkeen seurasi seuran sanomalehti, jossa kosketeltiin myöskin kunnallisvalaaleja, miten seuran jäsenistön on osallistuttava vaalitaisteluun avustamalla puolueosastoja lentolehtisten jaossa ja harjoittamalla propagandaa työväen vaalivoiton hyväksi. Osanotto kunnallisvalaaleihin on saatava mahdollisimman voimakkaaksi. Päämääräksemme ottaakamme: Helsinki punaiseksi!

Huomattava on päätös, joka tehtiin SAK:n saksalaisten tavara-boikotikohtaukseen nähden. Yksimielisesti päätettiin yhtyä ostoboikottiin ja noudattaa sitä tiukasti käytännössä.

MAYNARD, MASS.

"Majakan Nanni", Taiston talon näyttämöllä.

Kuten aikaisemmin on mainittu, esittää S. S. Osaston näyttämö yllämainitun amerikalaisheisen kansannäytelmän ensi sunnuntai-iltana tk. 10 p. Taiston talolla. Näytelmässä, joka on kolmosainen, kuvataan länsirikon saaristolaiselämää. Paitsi näytelmän juonen punoutuvaa rikasta tohua, missä köyhyys ja rikkaus, jalomielisyys ja pahe on vedetty rampipalvon, katkee näytelmä myös näiden ohella itäseensä romanssia ja iloittelevaa kansanelämän tehnoivoama. Kun näytelmän osajoukko samoin kuin sen harjoituskeskittämisen, ovat näytelijämme "tehneet tunnellista työtä, niin näistä syistä tunnustamme oikoon: Taiston talo täyteen tyytyväisistä katsojista ensi sunnuntai-iltana.

Reilut tanssit

ovat ensi lauantai-iltana Taiston talolla. Tansseissa soittaa O. Aholan orkesteri. Ovipöppöön hinnat ovat 25c.

Näyttämötyöemme toimintaa olisi tehostettava.

Amerikan suomalaisten sosialistien näyttämötyö on kantanut aikoinaan satoisia tuloksia. Nyt vieläkin innostetaan aika-ajoin Thalian temppelien valaistukseen, mutta entistä "peppiä" ei siinä ole. Tästä syystä ei liene haitaksi, vaikkapa näyttämötyöme tärkeeseen tässä lyhyesti kajotetaan. Ensiksi herää kysymys: Mikä on teatteri ja mitä varten? Yhden ainoan täsmällisesti keskitetyn vastauksen antaminen on tietysti mahdotonta näin vaikeaan kysymykseen, sillä kysymys on monitahoisesta taiteenmuodosta, jonka alaan kuuluu koko ihmisen elämä lukemattomine muotoineen ja ilmiöineen. Mikään toinen taiteen muoto ei ole niin läheisessä kosketuksessa elämän koko kirjavuuden kanssa, kuin teatteritaide. Kaikki mikä muodostaa elämää ja antaa sille sisältöä, se muodostaa myöskin teatteria ja antaa sille taroituksen. Teatterin samoin kuin yleensä kaiken taiteen taroituksena on ihmisen kasvattaminen. Teatteri on vain se välikappale, jossa tässä kasvatus työ saapi korkeimmat ja valittuimmat muotonsa.

Kun Amerikan suomalaisten keskuudessa esitettiin varhaisempina aikoina "Nunni-vaivastarha", "Työmiehen vaimo", "Kovan onnen lapsia" y. m. realistisiltoisia näytelmiä, joissa meidän omat kuvamme esiintyivät enteellisen värin Eskoina, Torpra-Heikkineä ja useampina muina epämiellyttävänä haamuina, niin tuntuipa siltä, että seuraavina päivinä olisi suomalaisen hönkyteen ja kapakkaelämään isketty voimakkaasti suunta. Unekstittiin valoisemmasta elämästä. Tehtiin raittiusseuroissa raittiuslupauksia ja luvattiin hyveelle kauniita uhriläpauksia. Teatterielämämme on senjälkeen tietysti paljon muuttunut, sekä aiheiden valinnan että esittäjävoiman puolesta, tehden teatterikasvatuksemme vieläkin elävämäksi.

Teatterin lumousvoima on juuri siinä, että se taiteellisesti luomistyönsänsä loihii esiin polttavaa

SAIRAAT MIEHET JA NAISET

Olipa teidän vaivanne mikä tahansa niin Teitä kehoitetaan käymään Dr. Leslerin luona vaipaaseen neuvotteluun, ja jos teidän sairautenne on parannettavissa, yrittää hän antaa teille pikaisen huojuksen.

Potilaat saavat: "En ole koskaan saanut niin perinpohjaista tarkastusta taikka niin pikaista apua. Toivon, että olisin tiennyt teistä aikaisemmin."

Seuraavia tautia hoidetaan: verestä johtuneita sairauksia, iho-, rakko- ja munuaistautia; haavoja ja näppylöitä; heikkouksia, reumatisia, lonkka- ja selkätaluuksia, suonikohjuja (ruokatusmenetelmällä); silmä-, korva-, nenä-, kurkkua-, keuhko- ja sydäntauteja; vatsa- ja maksatauteja; rauhaskirjoja ja erikoisia naisten ja miesten vaivoja.

X-Ray, veri- ja kemiallisia tarkastuksia.

Puoli hinnat huonon ajan takia.
Kaikki pidetään täysin salassa
Monta aamulaisista potilaista

DR. LESLER
Yli 30 vuoden kokemus
127 E. 39 St. (Lex. Ave. kulma, N. Y. City (Lähellä Grand Central asemaa))

Konttori: Arkki. 10 ap. — 4 jpn.
Sunnunt. ja joulupäivinä 10 ap. — 1 p.
Puhelin: Caledonia 5-5953.

mielikuvitusrikkautta ja uneksittua elämän koreutta, joka on kauniimpaa kuin se arkinen todellisuus, missä me elämme. Samalla kun teatteri ruoskii tyytymättä ja luonteemme mataluutta, elvyttää se myöskin ajatuksen ylevyyttä ja ihmisläisistä suurpiirteisyyttä. Teatterin antamina on siis hengen ja luonteen uhri toiselle hengelle ja luonteelle, paremman ja onnekkamman ihmisen ja sen kautta tuden maailman synnyttämiseksi.

Näistä syistä näyttämötyöämme ei voida pitää ainoastaan huvittelun ja ajanvietteen ilmaisuna, mutta myöskin välttämättömänä elämäntarpeena- kasvatus-työn täydentäjänä. Enemmän siis huomiota näytelmätööllemme. Meillä on huoneistoja missä näytelmiä esitetään ja meillä on esittäjävoimia, kun ne vain liikkeelle lähtevät. Hyvät näytelmäesitykset taasen paljaitaan huoneiden täyteen katsojakkunalla. Huomio siis omiin teatterihimme. — Piste.

Rohkeutta huolestumisen keskellä.

Amerikan suomalaisia kommunisteja on viimeaikoina painostanut ummehtunut ilmapiiri. Tilanteen, missä kommunistit myyt elävät, voisi paremminkin tulkita sanoilla: "Ollako, vaiko ei olla". Mikä tällainen paistos-työn mielialan on aiheuttanut, joutuu vain siitä tavasta, millä Neuvosto-Venäjän virallinen edustaja, Maxim Litvinov, kiinnitti suuren isänmaansa kohtalot Setä-Sämin kohtaloihin, lupaa-lapaa pitää koiransa kotona, vieläpä hyvin hiltittynä ja kurinalaisena. Tämä toimenpide jo sellaisenaan on ankarasti ristiriidassa sen "armottoman" häväämisohjelman kanssa, mitä kommunistit ovat täällä edustaneet. Mutta onhan tähän huolestuttavaan mielialaan kommunistilla toisiakin syitä. Niin hienovaihteinen ja oppinut herrasmies kuin Mr. Litvinov itse asiassa lieneekin, olisi siitä huolimatta tuntuu kohtuulliselta osoittaa edes jonkinlaista huomaavaisuutta näille "tärkeimmille" napaniehille. Sitä hän ei kuitenkaan tehnyt. Päinvastoin, Mr. Litvinov seurusteli korkeissa diplomaattisissa piireissä, osallistui juhlatilaisiin ilanviettoihin tämän maan tunnetuimpain merkkihenkilöitten kanssa, soi loistokkaille, kuunteli valiomusikkia illallispidissä ja mukautui yleensä valtakuntansa historiallisten perinnäistapain ihailtavaksi noudattajaksi. Näistä syistä emme ollenkaan ihmettele, vaikkapa kommunistit tuntevat lohdutonta mielialaa puheenaolevoin tapahtumain johdosta.

Meistä tuntuu siltä, että erikoisesti Eteenpäin "Iskurilla" on syytä tuntea pettymystä edellämainitun huomaamattomuuden johdosta. Sillä "Iskurilla" se tunnustettakoon, lienee sittenkin suurimmat ansiot Neuvosto-Venäjän tunnetuksi tekemisessä kuin toisilla kommunistisilla, vaikkapa hänen poliittikalleen viirtäpään iloista nurua kaikenlaisten irvistelijain taholta. Viimeksi mainituista ilmiöistä huolimatta, tämän kirjoittaja haluaa si rohkaista "Iskuria" näiden pettymysten johdosta. Ollaopna "Iskurin" heikkoudet valtiotieteissä, finanssipoliitikassa ja kansainvälisessä tilannearvioinnissa mitkä tahansa, niin toisia on kuitenkin se, että hän on koirien kasvattajana ja niiden psykologian erikoistuntijana kan-

CANTERBURY, CONN., OSASTON

himmään valon koko-illan

TANSSIT

lauantaina, joulukuun 9 p:nä
Puron orkesteri soittaa
Ovella 25c.

Erikois-tarjous!

Saadakseni nopeasti käteltä rahaa myyn joitain erinomaisen hyviä TAIDE-VIULUJANI uskomattoman halvalla. \$150.00 arvoinen viulu \$39.00, \$100.00 arvoinen viulu \$29.00, \$75.00 arvoinen viulu \$25.00. Pyytäkää heti lähempiä selosteluja tarjouksestani.

JOHN LEHTO,
935-14th St., San Pedro,
Calif.

tanut väsymättömystä kortensa kommunistisen filosofian yhteiseen kekkoon.

Ja koska todennäköistä on, että koiria ja koirain kasvattajia tarvitaan kommunistisen yhteiskunnan vallitessaakin, niin kehoitamme vain "Iskuria" terästämaan oteitaan luovan työssä tehostamiseksi. Kiittämättömyys on aina ollut tämän maailman palikka. Siihen on kuitenkin vastattava henkevällä työllä, vaikkapa on kysymyksessä kartanokoirain vaaliminen. Kuten sanottu, toivottomuuteen ei kommunisteillemme ole vielä mitään syytä. Työtä on runsaasti jätellä. Yhä uusia uhreja palaa takaisin Karjalasta pettymyksiä ja suuttuneina. Ennenkuin ne ovat kaikki yhteisesti ja erikseen perinpohjin haukuttu, se kysyy aikaa ja siua. Kun näiden lisäksi Yhdysvaltain sosialistipuolueen, samoin kuin Amerikan Työväenliitonkin voima-suhteet jatkuvasti kasvavat, jotka vetävät "henkeensä" kommunistisen liikkeen irralliset aatomit, niin haukuttavain sarja on lopulta niin suuri, että siinä riittää työmaata pitemmäksikin aikaa. Pois siis toivotomuus! Rohkeutta tilalle. — Piste.

MILTON H. WELLING, Utahin valtioteatteri, joka avasi valtiokongressin, missä kansallisen kielitoimikunnan lopulliset ratkaisut. Utah oli 36: kumoamisen puolesta äänestävä valtio.

Asiamiehet, jotka aikovat levittää tänä vuonna joulukorttejamme,

pyytäkoot mallit lähetettäväksi. Emme lähetä niitä nyt summassa kaikille asiamiehille. Toivoisimme kumminkin että mahdollisimman useat asiamiehet voisivat huomiotaan lainata tällekin kysymykselle.

RAIVAAJA, Box 600, Fitchburg, Mass.

RAIVAAN NEW YORKIN KONTTORI
2056—5th Ave., New York, N. Y. Puhelin: Harlem 7-1318
Konttori avoinna joka arkipäivä kello 10 aam. kello 8.30 ill.
Suomalaiset ja Suomimatka-asioiden järjestelyt erikoisalamme.
GRAMOFONI- ja LEVYKAUPPA sekä UUTISTOIMISTO
Wilho Hedman, toimittaja. M. Lyytikäinen, liikkeenhaltaja.
Hilja Lyytikäinen, Suomalaisille asiam.

SUOMILIPPUJA KAIKILLE LINJOILLE
TAYDELLISIN PALVELUS SUOMIMATKA-ASIOISSA.

New York City

TYÖVÄENTALOLLA

Päivälistä:
Torstaina, 7 p. Englanninkielinen koulu alkaa kello 3. Sekakuoron harjoitus, kello 7.30. Laulajain kokous kello 8.30. Ompeluseura kello 8. Tanssit kello 8.30. Laina-kirjasto avoinna kello 8—10.
Perjantaina, 8 p. Koskenlaskijan morsian", kenraaliharjoitus, kello 8.
Lauantaina, 9 p. Tanssit kello 8.30.
Sunnuntaina, 10 p. "Koskenlaskijan morsian", näytelmä, kello 4 j. p. p. Tanssit, kello 8.30. Lai-

Mrs. Katri Wilska
Suomalainen Kättilä
131 West 121 St., New York City
Tel. Monument 2-9755

JOHN SONCK, M. D.
SUOMALAINEN LÄÄKÄRI
Kaikkia lääkin ammattin kuuluvaa, myös ylempiä leikkauksia.
31 West 124 St., New York,
Tunnit: 10—11 ja 5—7.30. Sunnuntaiin sopimuksen mukaan.
Tel. Harlem 7-4945

JOHN RANTA
CHIROPRACTOR
2018—5th Ave., Apt. 5-A, New York City
Tunnit: 2—7 p. Lauan. ja sunn. ainoastaan sopimuksella. Tel. Harlem 7-7064
Ja 341 Madison Ave., huone 1005. Tunnit: 10 ap. 2 p. maanant., keskiv. ja perjant., sekä myös sopimuksella.
Telef. Murray Hill 2-2659

Tri. ELNA M. MOBERG
SUOMALAINEN HAMMASLÄÄKÄRI
Vastaanottotunti: Maanantaina, tiistaina, keskiviikkona ja torstaina 10-12. 1-4, 6-8. Luantaina 10-4. Perjantaisin ei vastaanottoa.
15 W. 123 St., New York City
Puhelin: Harlem 7-0160.

Toht. ERNEST LAMPI
Suomalainen lääkäri — Kirurgi
Tunnit muutettu: maan. 6-8, tiist. 2-30 (3-30), keskiv. 6-8, torst. 2-8, perj. 6-8, lauant. 6-8. Sunnuntaiin sopimuksen mukaan.
15 WEST 123 ST., N. Y. CITY
Puhelin Harlem 7-0160

Dr. M. WERDEGAR
Kirurgi-hammaslääkäri
8 East 125th St., New York City.
5th Ave. kulma. Tel. Harlem 7-8499
Tunnit: Arkipäivinä 9—11 ill. Sunnuntaiin 9—11 jpp.

KÄTILÖ
MRS. NYSTRÖM
1959 1/2 Madison Av., 125-6 kad. välillä
Tel. Harlem 7-7138 — New York City.

Dr. Elias Anttila
HAMMASLÄÄKÄRI JA SUOKIRURGI
87-9 East 124 St., New York City.
Tel. Harlem 7-8499
Tunnit: 10-12; 1-3; 7-11; ja Torst. 8 ill. Perjantaisin 10-12

Mrs. Sandra Alkio
Suomalainen Kättilä
Puhelin: Harlem 7-9469
26 E. 126 St., NEW YORK CITY

JOULURAHAT SUOMEEN
KAUTTAMME
Kurssi on vaihdellut nykyään noin 40 markkaa dollarista.
Dollarin laskiessa markan arvo on kohonnut jatkuvasti. Mitä nopeammin lähetät rahat sitä paremman kurssin saatte.
Raivaaja Kustannusyhtiö
48 WALLACE AVE., FITCHBURG, MASS.
2056 FIFTH AVE., NEW YORK, N. Y.

tan mukaan, joten sieltä saa paikan sitä mukaa kuin ensiksi joutuu luokalle. Lippujen hinta on 40 senttiä.

Aluetoimikunnan jäsenet huomattava!

Aluetoimikunnan kokous siirrettiin lauantaihin 16 päivään. Esiintuloista syistä allekirjoittanut on joutunut siirtämään Aluetoimikunnan kokouksen lauantaihin joulukuun 16 päivään, alkaen kello 5 iltapäivällä.

Aluetoimikunta viime kokouksessaan päätti kokoontua perjantaina 8 päivänä, mutta sinä päivänä on New Yorkin kaupungin sosialistien vaalitaistelukohtaan juhlaillalliset, joissa kunniavieraana ovat Bridgeportin sosialistinen majuri Jasper McLevy, sekä toiset Bridgeportin kaupungin sosialistiset kaupunginhallituksen jäsenet, joten useat aluetoimikunnan jäsenet haluavat ottaa osaa.

Ilalliset ovat Rand koululla, 7 East 15th St.

Lauantaina, joulukuun 16 päivänä, on New Yorkin S. O. n. perheiltä, joten silloin aluetoimikunta kokoontuu kello 5 iltapäivällä ja myöhemmin ovat aluetoimikunnan jäsenet osastomme vieraina perheiltämässä. Toivottavasti jokainen aluetoimikunnan jäsen ottaa tämän huomioon ja järjestää asiassaan, että voi olla kokouksessa. Toveruudella Wilho Hedman.

New Yorkin sosialistien illalliset

Bridgeportin voittajat kunniavieraana. Majuri Jasper McLevy ja toiset kaupungin sosialistiset hallituksen jäsenet puhuvat.

Perjantaina, joulukuun 8 päivänä, kello 6 illalla, kokoontuu New Yorkin kaupungin sosialistit juhlaillallisille Debs Auditoriumiin, ensi kertaa vaalien jälkeen. Näillä illallisilla on kunniavieraana Bridgeportin, Conn., sosialistiset kaupunginhallituksen jäsenet; majuri Jasper McLevy ja toiset hallituksen jäsenet puhuvat.

New Yorkin sosialistien majurin ehdokas, Charles Solomon, sekä Harry W. Laidler ja Frank Grosswath, paikalliset ehdokkaamme, puhuvat siellä myöskin. Rand koulun Debs Auditoriumiin haaliin mahtuu vain rajoitettu määrä, joten illallislippuja on tilattava ajoissa. Hintaan on vain \$1,000 hengeltä, joten se on suhteellisen halpa. Tarjoilu alkaa kello 6 täsmälleen.

Pääasiana kuitenkin näillä päivällisillä on kuulla mitä Bridgeportin hallitusmiehet puhuvat kokouksistaan, samoin kuulemme mekin oman kaupunkimme ehdokkaiden puhuvan vaalikokouksistaan.

Suomalaiset toverit. Soittakaa heti Raivaajaan, Harlem 7-1318 toveri Hedmanille, niin haamme teille liput. Tai soittakaa suoraan toveri Julius Gerberille, 7 East 15th St., puhelimella: Algongin 4-2620.

Sosialistiset naiset koolle lauantaina!

New Yorkin sosialistiset naiset kokoontuvat Rand koululle, Debs Auditoriumiin haaliin lauantaina joulukuun 9 päivänä, kello 8 illalla, kuulemaan miesten naiset ovat ottaneet osaa viime vaalitaisteluun.

Perheiltä lauantaina 16 päivänä

New Yorkin S. O. n. Osaston agiti. komitea on järjestänyt perheiltä Työväentalolla, Vesantien, lauantaina joulukuun 16 päivänä illaksi, siis viikko ensi lauantaita.

Osastomme jäseniä kehoitetaan saapumaan tähän tilaisuuteen ja tuomaan jänkeksi aikovia tuttaviansa mukanaan. Tämä kun on näin joulun edellä, niin siitä muodostuu jäsenten keskeinen juhla-ilt.

Jouluilmoitukset Raivaajaan

Epäilemättä jokainen suomalainen liikemies haluaa saada ilmoituksensa Raivaajan New Yorkin joulunumeroon. Raivaajan ilmoitusten kerääjä, Hilja Lyytikäinen, on jo valmis vastaanottamaan "parantamattomien tautit".

HANS KALM, Ph. D.
Teacher of Health Renewal.
Tunnit: Sopimuksella, O'Therland 6-0822
432 PACIFIC STREET
Near Pacific & Atlantic subway stations
BROOKLYN, N. Y.

J. Alfred Anderson LAKIMIES
Room 2103, Woolworth Building,
223 Broadway, New York, N. Y.
Puh. Rector 2-9598
Kotipuhelin: Shore Road 5-1750

käinen kiittää näinä päivinä haikemassa ilmoituksia, mutta jos hän ei sattuisi käymään jokaisessa suomalaisessa liikkeessä, tai niissä liikkeissä joissa suomalaiset tekevät liikettä, niin kehoitamme liikemiehiä soittamaan Raivaajan New Yorkin konttoriin, puhelimella: Harlem 7-1318.

Raivaajan lukijat!

Käydessänne joulustokilla muistakaa aina niitä liikkeitä jotka ilmoittavat lehdesämme.

Vieli kerkiää!

Pienikin rahalahetus Suomeen sukulaisille, on tervetullut. Joulu rahalahetysten kanssa on pidettävä kiirettä, sillä joulu on pian käsillä. Raivaajan New Yorkin konttorista lähetetään joka päivä rahalahetyksiä suoraan Suomeen.

Raivaaja joululahjaksi!

Parhaimman joululahjan tuttavillenne voitte lähettää, tilaamalla Raivaajan vuodeksi, tai puoleksi vuodeksi! Raivaajan koko vuoden tilaus on vain \$5.50 ja sillä lehti tulee joka päivä ympäri vuoden. Sellainen lahja on käytännöllinen ja tervetullut teidän tuttavillenne.

Suomalainen keksijänä

Keksinyt automaattisen kaasunsulijän.

Kelloseppä Hjalmar Rissanen, jolla on kello- ja kultasepänläike 5th Avenuelta, 126 ja 125 katujen välillä, on keksinyt automaattisen kaasunsulijän, jota voi käyttää tavallisissa kaasukeittimien loissa ja kaasulla käyvässä jääkaapeissa, y. m. kaasua polttoaineena käyttävissä koneissa. Tämä Rissanen automaattinen kaasunsulijana on sellainen, että se sulkee kaasun, jos esim. kaasulla keitetäessä kattila ylikiehuaan sammuttaa liekin, niin kaasun tulo samalla lakkaa, joten se on laite, joka tulevaisuudessa tulee pelastamaan ihmishenkiä. Jos sellaisella laitteella varustettuna kaasulaakimittajassa sattuu yön aikana liekki syttyä tai toisesta sammumaan, niin kaasun tulo lakkaa samalla, joten kuoleman vaaraa ei ole.

Rissanen hakee keksintönsä patenttia, Alfred Andersonin lakimiestoimiston kautta. Rissanen selosti, että tämä laite tulee olemaan hyvin halpahoitainen, joten sillä voi olla suuri tulevaisuus.

Vesan musikaalinen päivä — sunnuntai, 17 päivä!

Kaksi näytelmää — "Vuonna 2,000" ja "The Stroke of Nine".

Vesalaiset ovat tässä syystalven kuluessa olleet ahkerasti harjoituksissa, vaikka niistä ei ole paljoa puhuttu, sillä hiljaa hyvää tulee!

Nyt se tuli kuitenkin julki! Vesän iltaomakomitea heitti ensimmäisen tiedonannon musikaalipäivästä ja se kuuluu seuraavasti:

"Extra — Musical Revue — Extra"

No eipä lähdekään sen pittemälle "maankielellä", mutta sitä enemmän suomeksi:

Kerran taas on New Yorkin Urheiluseura Vesa järjestänyt iloisen ja nautintorikkaan tilaisuuden Työväentalolle, 2056 Viides Ave., sunnuntai joulukuun 17 päivän illaksi.

Ilta on musikaalinen tilaisuus, jossa valikoitu ohjelma tulee antamaan sille erikoisen leiman. Iltaohjelman johto on Hanne Saaren käsissä, joka toimii lauluseuran johtajana. Lempi Holmin johdolla esitetään kaksi yksinäytöksistä näytelmää "Vuonna 2,000" ja "Kun kello löi yhdeksän", kumpikin näytelmä

esitetään englanninkielellä. Tunnettu soittajamme Andy Kosola tulee pitämään huolen säestyksestä koko ohjelman ajan.

Joka haluaa nauttia jostakin uudesta ja erikoisesta ohjelmasta, pitäkään mielessään sunnuntai, joulukuun 17 päivän, iltapäivän.

Pääsylippuja on saatavana Vesän jäseniltä, sekä Raivaajan New Yorkin konttorista, etukäteen 35 sentillä. Liput ovelta maksavat 40 senttiä.

Ohjelma Vesän iltamissa alkaa kello 4, sunnuntai 17 päivän iltapäivällä.

"Tyttökoululla" Portchesteriläisten ensi vierailu.

Viime sunnuntaina, joulukuun 3 päivänä vierailivat Port Chesterin S. O. n. näyttelijät ensi kerran Työväentalolla New Yorkissa, esittäen Cecilia Kuitusen kirjoittaman huvinäytelmän "Tyttökoululla". Näytelmä oikeastaan on amerikalaisen farsin tahdissa kulkeva ilveily, joka päästääkseen täysin oikeuksiinsa vaatii ammattinäyttelijöitä, mutta siltikin vieraamme selviytyivät, aloittelevina näyttelijöinä kohtalasta. Yksi hyvä puoli, jonka edustamme heti sanomaan, oli se, että he osasivat osansa hyvin — joten jos arvosteltaja huomaisikin näyttämöllä liikehtimisessä ja — sanokaamme näyttelemisessä heikkoutta, niin sen korvasi selvä sanonta esittäjien taholta, joka osoittaa, että portchesteriläiset toverit olivat antaneet suuren huomion harjoituksille ja siitä heille täysi tunnustus. Näyttelijöissä oli useita tämän maan syntisiä, joille usein suomenkielisen roolin harjoitteluun tuottaa erikoisia vaikeuksia, mutta hekin selviytyivät ilman vaikeuksia.

Toivoessamme vierailulle toverille jatkuvaa innostusta uusiin ponnistuksiin ja toivoen näkevämm heitä täällä toisteikin, emme halua lähteä henkilökohtaiseen arvosteluun, mutta sanomme, että vierailevien joukossa on useita lupaavia voimia. K. E. Manner, Ed. ja Alina Penttinen, jotka ovat ennen esiintyneet näyttämöllä, ovat jo ennestään täälläkin tuttuja, viime mainittu ovatkin ennen olleet New Yorkin näyttämöllä. Nuorista tytöistä Kerttu Koski omaa lupaavia taipumuksia näyttämöllä. Laura Raita alkaili näyttämöllä joka pitäisi saada hänestä poisi. Ray Lähde, nuoremman polven edustajana oli tarmokkaasti osassaan käsin, enempi vain varmuutta.

Lydia Okerman, Alex. Okerman, Mandi Markkanen ja Emil Markkanen, vanhemmasta polvesta esillä, ovat ennenkin olleet rampivalloissa ja valmiina astumaan esille silloin kuin tarvis vaatii ja se ansaitsee täyden tunnustuksen.

Yleisilmauksella esitys sujui kohtalaiseen hyvin, vaikka he joutuivat ensi kertaa suurelle, uudelle näyttämölle esiintymään.

Olisimme toivoneet enemmän yleisöä katsalemaan vilkasta näytelmää, sillä sen se olisi ansainnut. Tässä viime viikolla on ollut niin paljon iltamia, useina iltoina kaksikin iltamaa Työväentalolla, joka epäilemättä vaikutti osaltaan.

Lausumme kiitokset vierailijoille ja toivomme, että pian taaskin tavataan.

Port Chester, N. Y.

News what is news!

I foresee an august educational season ahead for the youth of Port Chester in their study of economics and social science. The class struggled through several meetings of the correspondence course in social science offered by the Rand School, advancing slowly as all new endeavors will. Our industrious leader, Comrade Parsons of New Rochelle, begged us the Sunday last to merge with the Yipsel group there, and partake of a more productive course. If possible, it will be arranged that weekly congregations be held alternately in Port Chester on Wednesdays and New Rochelle on Fridays. Professors Lee, Bohn and others of the Rand School to lecture on each occasion on the socialistic fundamentals, thus allowing us to further inquire into and to comprehend the subject of our curiosity. Having in our presence no one capable of translating the difficult passages of the sheets this suggested course seems more profitable and inductive of learning than our present system. Being a promoter of expositions Mr. Parsons promised us unusual social functions.

The attendance at the school ceremonies Saturday evening was pathetically small. Come on you older folks as well as the young, let's get behind this thing and push it over with a bang!

Työväentalolla

2056 Fifth Ave., 127 kadun kulma, New York City

NEW YORKIN S. S. OSASTON NÄYTTÄMÖ

esittää

Sunnuntaina, joulukuun 10 p:nä kello 4 jpp.

"Koskenlaskijan morsian"

3-näytöksinen kansannäytelmä lauluineen. Kirj. Väinö Syvänen.

HENKILÖT:

ISAKKI, Nuottaniemen isäntä OTTO LAITINEN
HANNA, hänen tyttärensä HILJA MARKUS
HEIKKI, Paloniemen isäntä EMIL NELSON
JUHANI, hänen poikansa ALEX COLEMAN
RIIKA, Koskenlaskijan emäntä AINO NELSON
ANTTI, hänen poikansa EINARI ERKKO
AUKUSTI, hänen veljensä EINARI SALMI
KREETA HILMA SULKANEN
KERO-PIETI ERIK ELO
PORO-JOOPE ILMARI HAUTALA
LESKI-LEENA ANNI KEINÄNEN
ENSIMMÄINEN TUKKILAINEN ERNEST KANERVO
TOINEN TUKKILAINEN VICTOR RAITA
TUKKILAISIA JA KYLÄNÄKKEÄ

Tapahtuu: Peräpohjassa Torniojokilaaksossa.

Pääsylippuja etuostolla Raivaajan konttorista. Puh.: Harlem 7-1318

HUOM! Numeroidut paikat. — Pääsymaksu 40c.

NÄYTTÄMÖTOIMIKUNTA.

Tanssit joka tiistai, torstai, lauantai ja sunnuntai-iltasin kello 8.30.

Perhe-iltama, Vesän salissa, lauantaina, joulukuun 16 p:nä.

Vesän musikaalinen iltama sunnuntaina, jouluk. 17 p., kello 4 jpp.

Talvikauden luentoalkajaiset tiistaina, joulukuun 19 p:nä.

Those comrades who were to provide the artistic element of the program offered last-minute apologies and refusals. Perhaps the greatest number was the talk by Kay Okerman.

The progress of the class thus far consists primarily of the absorption of the first lesson. Comrade Eino Saari elected as permanent instructor; Laura Raita, secretary. Temporary chairman chosen to preside over each affair thus giving everyone an opportunity. The present name is Port Chester Social Science Class. (Pity the secretary!) Don't forget meeting Wednesday night. I'll see you there! — "Cyclone."

JERSEY CITY, N. J.

Katajan tanssit perjantaina.

Ensi perjantaina on S. S. Osaston talolla hauskat tanssit voimisteluseura Katajan toimesta. Soittamaan tulee New Yorkin kaikin tunnetut soittajat Viola ja Vili. Siis paras paikka viettää perjantai-iltana on osaston talolla. Sinne menevät nuoret ja vanhat. Oviraha on 25c, naisilta ja miehiltä 30c. Tervetuloa tansseihin!

Johtokunnan kokous perjantaina

Perjantaina kello 8 illalla on S. S. Osaston johtokunnan kokous. Kaikkien johtokunnan jäsenten olisi välttämättä oltava kokouksessa.

BOGOTA, N. J.

Älkää unohtako,

että lauantaina on Port Chesterin S. S. Osaston toverien vierailunäytelmä "Oikeuden puolesta". Kiiruhtakaa ostamaan liput etukäteen, joita saa osaston jäseniltä. Siis lauantaina haaliin tavataan.

Osaston työkokous

on maanantaina t. k. 11 päivänä toveri J. Pukin asunnolla 58 W. Main St. Bogota. Tärkeiden asioiden vuoksi on kaikkien jäsentien saavuttava kokoukseen.

Osaston ompelu- ja keskustelu-kerho

kokoontuu ensi keskiviikkona t. k. 13 päivänä toveri E. Knuutisen asunnolle, Tilden ave., Teaneck. Toivottaan runsasta osanottoa. — Järjestäjä.

Suomalainen Hammaslääkäri

Dr. S. J. HOLAPPA
755—42nd St., Brooklyn, N. Y.
Kulma rakennus, toinen kerta
Puhelin: Sunset 6-5059
Tunnit: 10—12, 1—5, 6—8.
X-Ray kone.

Tori Jenni E. Laine-Jansson

Suomalainen hammaslääkäri
Vastaanottoajat: kello 10—12 a.p. ja 2—5 p.
Muna aikoina sopimuksen mukaan.
418—37 STREET, BROOKLYN, N. Y.
Puhelin Sunset 10169.

MCGOVERNIA UHKAILLAAN

Lontoo, jouluk. 2 p. — Fascismin saapuessa tälläkälse satamaan cilen saatiin tietää, että kalastusalus Colonel Lindbergh on rponnut ulkona valtamerellä. Annie and Mary pelasti aluksen miehistön, seitsemän miestä, tuoden ne tänne kotisatamaan.

ELLI HUKARI
Pianonsoiton opetusta kotona tai studiossa.
23 East 125 St., New York City
Puh. Harlem 7-2872

Mme Lehto Beauty Parlor

50 East 125th St., N. Y. C.
Tel. Harlem 7-3459
Saanut palkinnon viimeisessä Miss America muotinäyttelyssä.

Toht. Helmi Kulovesi HAMMASLÄÄKÄRI
767 LEXINGTON AVE. (60th St.)
6ides jottia, Lambert Bldg.
Regent 4-5871.
Vastaanottotunti kello 9—4, ei perjantaisin.

Mrs. MATILDA BERG

SUOMALAINEN KÄTILÖ
29 East 124th St., New York, N. Y.
Madison Ave. kulma
Puhelin:
Harlem 7-7696 ja University 4-9698

BRONXIN SAUNA

59 East 161st St. Tel. Jerome 7-8732
Aikamut hienot maanantai, tiistai ja keskiviikkoisin 25 senttiä, tiyksen pyyhkeiden kanssa.
Avoinna: Maanantaisin kello 4—10. Tiistaisin (maaillo) 12 päivällä 10 illalla. Keskiviikkoisin 2 päivällä 10 illalla. Torstaina 12—10. Perjantaina kello 2—10. Lauantaina kello 12 päivällä 10 illalla.

Suomalainen VALOKUVAAMO

2040 Fifth Ave. One flight up, rear New York City
Kuvataan arkisin kello 3—8 jpp. Muulloin sopimuksen mukaan.

Suomalainen Suutarin- ja Räätälinliike

Hattuina myös puhdistetaan. Arkkuja säilytetään samassa paikassa.
25 East 125 St., N. Y. City
Madison ja 5th Ave. välillä

Suomal. Autokorjaamo

Kaikenlaisia autojen korjauksia tekee huolella ja huokealla KAISLA REPAIR SHOP
"Simoning, Polishing and Lubricating"
Puh. Harlem 7-0802.
29 WEST 124 ST., N. Y. C.

Mt. Morris Bakery

Uusi Suomalainen LEIPOMO JA KAHVILA
2010 Fifth Ave. New York City
124 ja 125 kadun välillä
Sulkeudumme arvoisan yleisön suosioon.

H. J. RISSASEN

Kello- ja kultasepänläike
Huom! Halvat hinnat.
2038—5th Ave., New York City

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

PAIVÄLISTÄ:
W.A.A.A. Executive Committee meets Thursday evening at Saima Hall at 7 P. M.
"Tontut kääpiöiden jouluvieraat" lasten joulunäytelmän harjoitus Saiman talolla torstaina klo 4:30. Kaikkien saavuttava harjoituskin täsmälleen sillä alka on rajoitettu.
Saiman lainkirjasto on avoinna tänäntä klo 6:30—8. Lainausvuorolla on Emile Newman.

— Anthony Quarello ja Eero Oinonen tuomittiin eilen piirioikeudessa viiden dollarin sakkoon kumpikin. Heitä syytettiin rauhahäiriksestä ja syytöksi johdettiin, että pojat olivat ratkaisseet argumenttia viime kuun 25 p:nä Main ja Cushing katujen kulmassa fyysisillä voimillaan.

Korkean oikeuden kansalaisistunto

pidetään täällä oikeustalolla tänään viikon perjantaina sitä varten, että kansalaisiksi pyrkivät voivat esittää hakemuksia ensimmäisille ja toisille paperille. Kuitenkin vain ne, joille Miss Kieley, amerikalaisuuden johtaja, on istunnosta ilmoittanut, voivat hakemuksia esittää.

Tänään aloittaa Reipas koripalloilukilpailunsa

Ensimmäiset tämän yksyksen koripalloilukilpailut Reippaan pojille.

Uutis-ilmoituksia

FITCHBURG
8x8 niska-hirsä, 2x6—8 jalkaa pitkiä lankkuja, vuorilautaa, ovia, mustaa walmia sisäfinistykseen, sisävuorilautaa, molding ja rapun käsinoja. — George Phelps, 596 Main St., No. Leominster, Mass.

GARDNER, MASS.
Palo- ja Autovakuutuksia vastaanottaja ja piletiasioita järjestää Gardnerin osaston talolla 21 Ash St., joka torstai-iltaa kello 8—9 W. N. Reivo.

MAYNARD, MASS.
Vuokrattavana perhetaloja. Tiedustelkaa H. Lindéniltä.

NEW YORK CITY
Nykykäsia 4 ja 5 huoneen huoneistoja, höyrylämmitys ja kylpyhuone. Vuokrat \$28. ylöspäin. 129 East 123 St.

Nykykäsia 4 ja 5 huoneen huoneistoja, höyrylämmitys ja kylpyhuone. Vuokrat \$28.00 ylöspäin. 206 Lexington Ave. (123 kadun kulma).

Suomalainen expressi- ja muuttoliike. Vie arkkuja laivastaan, tekee kaikenlaisia muuttotyötä. Pikkä matkan muuttajia myös. — Wm. Dahlman, 27 East 126 St. Tel. Harlem 7-2344.

UUSI PUKU Jouluksi

Nyt on taas vuotuinen alennusmyynti English-Americanin hyviksi tunnetuille mittojen mukaan tehdyille vaatteille

\$19. \$22. \$25.

Kaikkia eri värejä
Suuri valikoima.

Tenander Bros.

769 Main St. — Fitchburg
Puhelin 1353

Käyttäkää

United Farmers'in Milk Egg Mashia

Se on sopivaa Uudessa Englannissa.

United Farmers Starting ja Growing Mashia

kananpoikasten ruuaksi tulevana kevänä.

— Ja —

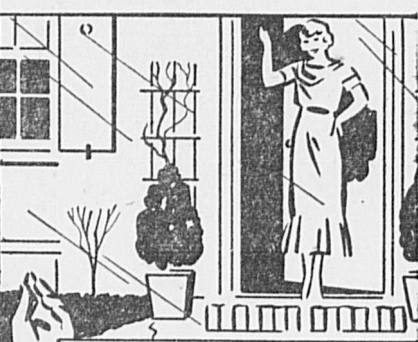
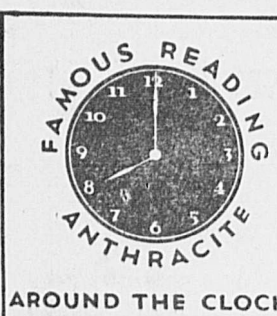
Elmore Scratch-Viljaa

Myydään seuraavissa paikoissa:

Foster Center Club, Foster Center, R. I.

Hubbardston Farmers Trading Ass'n, Hubbardston, Mass.

United Co-op. Farmers, Inc., Fitchburg, Mass.

TURVASSA

Lähtekää työhönne tietoisena siitä, että perheenne on TURVASSA äkillisiltä ilman vaihdoksilta. Täyttäkää kolilaarine meidän kuuluisalla Readin kovalla kolilla NYT! Saatte paremman lämmön ja säästätte rahaa myös. — Täytämme tilauksenne nopeasti ja huolellisesti. Tilatkaa osot!

UNITED CO-OP.SOCIETY

815 MAIN ST., Tel. 1459, FITCHBURG

UNITED CO-OP.SOCIETY

56-62 MAIN ST. Tel. 540 MAYNARD

GRUENER HARDWARE STORE

Lionel Sähköjunia

kehittävä lelu pojille.

85 Main St. — Suomalainen apulainen — Fitchburg, Mass.

la on tänäntä Saiman haalissa, jossa A-joukkue, jossa ovat ne "parhaat pojat," mittele taitoaan, nopeuttana ja kestävyttään Winchendonin Boys' klubin poikien kanssa ja toinen joukkue kilpailee vahvan fitchburgilaisen joukkueen kanssa, jota kutsutaan nimellä "Rambler."

Kilpailujen päättäjäisiksi tanssitaan. "Välämiä and his Saima Coffee Dance orkesteri" soittaa. Ensimmäinen kilpailu alkaa klo 7:30. Aikuisten ihmisten liput maksavat 25 senttiä ja lasten liput 10 senttiä.

Fitchburgissa yhä "dry era"

Kaupungissamme väkijoumien myyntilupia myöntävä komissio on päättä eilen pitämässään kokouksessa, ettei komissio myöntäisi lupia tulevien väkijoumien myyntilupia ennenkuin vasta sitten, kun pormestari Joseph N. Carriere on vahvistanut mainittujen lupien antamisen. Laki nähköä vaatii, että lupien antamisen on komission saatava pormestariilta lupa.

Pormestari Carriere on puolestaan ilmoittanut, ettei hän anna lupaa niiden myyntilupien jakamiseen ennenkuin hän on lain tutkinnut. Jos Mr. Carriere tulisi tutkimuksissaan sellaiseen johtopäätökseen, ettei hän myöntäisi viinakauppojen avaamiseen, niin silloin Fitchburgin "kanssa" joutuisi "kärsimään janoa" niin kauan kuin yleisäänestysellä päätettäisiin viinamyntilupia antaa.

Autotapaturmat

Kun fitchburgilainen Oscar Kiuru ajoi eilen Leominsterin Monument squareen, niin astui Mrs. Emyline Willard, 57 vuotia nainen, hänen autonsa eteen niin äkkiä, ettei Mr. Kiuru voinut välttää tapaturmaa. Auto iski naisen katuun ja häneltä tällöin murtuivat vasemman säären luut. Loukkaantunut vietiin Leominsterin sairaalaan, jossa murtuneet luut asetettiin paikoilleen.

Koulukomitean

kokouksessa toissailtana luettiin kaupungin tilienhoitajan Mr. Peraultin kirje, jossa ilmoitettiin, että majuriksi valittu Robert E. Greenwood on tehnyt vaatimuksen, että ensi vuoden talousarvio on esitettävä hänen, auditorin, konttoriin viimeistään t. k. 23 p:nä. Tuo kirje oli kopio samalaisista toisista kirjeistä, jotka oli lähetetty toisille kaupungin departementteille.

Kuultuaan kirjeen, lausui nykyinen pormestari, joka virkansa ominaisuudesta toimii koulukomitean puheenjohtajana, ettei nykysellä komitealla ole mitään oikeutta laatia budjettia tulevan vuoden komitealle. Mr. Carrier jatkoi: Toimia voidaan oikein ja väärin ja me pidämme kiinni oikeasta tavasta.

Kun lakimies Ware huomautti,

että ehkäpä Mr. Greenwood pyytää koulujen johtajalta arvioita kuluvaan vuoden menoien perusteella, niin virkoi pormestari: Jos siitä on kysymys ja supi halua antaa ne Greenwoodille, niin mitään ei sitä vastaan ole.

Lupaa pohtia esityksiä

Pienten verojen maksajain liitto on saanut kaupunkimme pormestariksi valitulta Robert E. Greenwoodilta seuraavien kirjien:

"Herrat: Paljon kiitoksia hyvin kauniista kirjeestänne.

"Minun pyrkimykseni on yrittää antaa Fitchburgille edistysmielinen hallinto.

"Minä toivon, että tunnette itsenne vapaaksi koska tahansa tehdä mitä hyvänsä esityksiä kaupungin hallintoon nähden, ja minä voin vakuuttaa teille, että esityksenne otetaan huomioon, vaikka luonnollisesti, minä en voi vakuuttaa teille, että voin suostua mihinkään niihin esityksiin, joita te voitte tehdä."

Yksityistä ilmailukenttää ryhdytään rakentamaan yleisillä varoilla

Fitchburgin kaupunginvaltuusto päätti eilen iltaan pitämässään kokouksessaan vuokrata yhdessä Leominsterin kanssa Fitchburg-Leominster Airport Corporationin ilmailukentän, joka sijaitsee Leominsterissa, lähellä Fitchburgin rautaa. Leominsterin valtuuston odotetaan tekevän samanlaisen päätöksen. Vuokrasopimus kestää viisi vuotta, jonka jälkeen näillä kahdella kaupungilla on oikeus jatkaa sopimusta viideksi vuodeksi.

Esityksen mainitun kentän vuokraamisesta teki kentän omistavan yhtiön johtokunnan virkailija, tunnettu fitchburgilainen kiinteistöjen omistaja Arnold Dickinson. Hän selosti, että liittovaltain edustajat olivat käyneet katsomassa tuota kenttää eilen illoin, ja he olivat olleet sitä mieltä, että siihen saataisiin niittä yleisiä varoja, joita nyt myönnetään ilmailukenttien kun nostamista ja rakentamista varten, kun nämä kaksi kaupunkia, joiden välillä kenttä sijaitsee, ottaisivat kentän haltuunsa. Liittovaltain miehet olivat arvelleet, että mainittu kenttä, kun se laitetaan vaadittuun kuntoon, muodostuu tämän seudun ainoaksi yleisesti käytettäväksi kentäksi. Kenttä on nyt sellainen, että siihen voidaan laskeutua vain kahdelta suunnalta, mutta se voidaan levittää sellaiseksi, että laskuja voidaan tehdä neljältä suunnalta. Kuinka paljon liittovaltain varoja ja kentän kunnostamiseen saadaan, ei Mr. Dickinson tiennyt, mutta arveli, että niitä voitaisiin saada enemmän kuin \$20,000.

Muutamien puhenvuorojen perään valtuusto päätti yksimielisesti, että kentän rakentaminen ja kunnostaminen on otettava käsittelemään. Tulevan vuoden talousarvioon on otettava huomioon, että kentän rakentaminen ja kunnostaminen on otettava käsittelemään. Tulevan vuoden talousarvioon on otettava huomioon, että kentän rakentaminen ja kunnostaminen on otettava käsittelemään.

FITCHBURGIN OSUUSKAUPAN MYYMÄLÖISSÄ

TÄMÄN VIIKON AJALLA

Iso paketti MANNARYNYÄ 15c	1-2 lb paketti TEETÄ 22c
Iso paketti BISKETTIJAUHOJA 29c	Puolen-paunan kannu BAKERS COCOA 10c
Uutta lajia Pannukekkujauhoja 15c	Paintin pullo Sokuri ja Vaahtera SIIRAPPIA 19c
2 iso pakettia KAURARYNYÄ 27c	Hormel'sin Makkaroita , 2 kannua 31c
2 pienempää pakettia KAURARYNYÄ 13c	Hormel's Spiced Ham ..... lb. 25c
Kannutettua Pineapples'ia , iso kannu 18c	Jokainen pitää sen mausta
Sovittelua viipaleita	Kannutettua Kurpitsaa, Squash 17c
P & G valkoista saippuaa ..... 8 palaa 25c	Piirakantekoon erikoisemmin sopiva
Chipsoa , iso paketti 29c	Pientä kokoa Ivory saippuaa 12 kpl. 49c
Muuta tai hiutaleita	Isoisän tervasaippuaa , tuokan pesuun ..... 3 palaa 15c
Pork Chops ..... lb. 19c	Fancy Brisket Corn Beef ..... lb. 17c
Tuoretta porkkaa	Beef Pot Roast ..... lb. 19c
Hammiä , keskikok., lb. 16c	Luontoa paistilihaa
Minute Steak ..... lb. 25c	Keitto-lammasta ..... lb. 10c
Pehmeitä ja haurasta	

United Co-op. Society of Fitchburg

Myyvälöitä: 815 Main St., 347 Elm St., 207 Rollstone St.,
161 Ashburnham St., Fitchburg, Mass.
61 Parker Street, Gardner, Mass., ja
14 South Street, Milford, N. H.

SUOMALAINEN LUONNONKOTI

143 MAIN ST. — L. Box 144 — THOMASTON, MAINE

Phone 134

JARL CORNER, PH. C.

Luonnon Hoidon Specialisti

Huomattava Alennus Viikkomaksuissa

Useitten kyselyjen johdosta niille jotka tulevat sisälle tämän kuukauden aikana.

ILMASTO: LUMI JA LÄMPÖSUHTEET SAMAT KUIN BOSTONISSA

sesti valtuuttaa pormestarin allekirjoittamaan kaikki ne aslapaperit, jotka kentän vuokraamisessa ja rahojen anomisessa ovat tarpeellisia.

Nimitykset pöydälle.

Pormestari Carriere nimitti valituksi poliiseiksi reservipoliisit Harry J. Crawford, Joseph P. Darcey ja Ernest A. Nourie, sekä palokuntalaisiksi Charles J. Rivers, Cyril T. Burns, Eli J. Boucher ja Edward H. Grosson. Säännön mukaan nimitykset jäävät pöydälle seuraavaan kokoukseen, mutta valtuusmies Allen ehdotti, että poikettaisiin säännöstä ja poliisinnimitykset hyväksyttäisiin. Tämä esitys kuitenkin hyljättiin yhdeksällä kahta ääntä vastaan.

Valtuuston eileniltaisessa kokouksessa oli tuleva pormestari Robert E. Greenwood. Kun nykyinen pormestari poistui kokouksesta vähän ennen kokouksen päättymistä, johti valtuusmies Hartwell puheenjohtaja McBrideen kehoituksesta Mr. Greenwoodin kokouksen loppuajaksi pormestarin tuolille.

Bartlett puhuu Greenwoodin päivällisillä

Majuriksi valitulle Robert E. Greenwoodille järjestettävillä päivällisillä hotelli Raymondissa t. k. 12 p:nä pääpuhujana tulee olemaan Joseph W. Bartlett, Massachusettsin liittovaltain rahoi la teettävien siviilitöiden valvoja. Kun hänen määrättävissään ovat 12 miljoonan dollarin työt, niin uskotaan, että miehellä on jotakin erikoista sanottavaa, etenkin, kun hänen puheensa täällä tulee olemaan ensimmäinen sen jälkeen, kun hän nykyiseen toimeensa astui.

Nykyajan joulunumero ilmestynyt

Tänään lähtee lehtemme kirjapainosta tilaajilleen Nykyajan joulunumero. Julkaisussa on 32 sivua ja myyvät asiamehet sen irtonumeroita 20 sentillä.

Sisältö on: Joulukynttilät (runo), J. Palo; Vanhojen suomalaisten kolmiviikkoinen joulu; Sinulleko (runo), Tyne Hakala; Ihmisen ihanne (runo), Matias Anttijärvi; Robert Owen; Jouluaattoilta (runo), Lahja Maria Hagen; Joulukellojen soimissa (runo), Saku; Mäki-Tuomaan juhliin, Elsa Hätesko; Sodan pilvet (runo), Matias Anttijärvi; Punaisen miehen perikato; Marttisen Hanna; "Viimeinen taisto" (runo), John Palo; Tositarina, Guy De Maupassant; Ahmatit elämänpöydässä, Matias Anttijärvi; Jerikon murrit (runo), R. Palmari; Huomispäivä kohti (runo), Katri Vala; Lakkoileminen on koemestaa vuotta vanhempi kuin hiteröiminen; Mennettä ystäviä, John Palo; Sepeteuksen poikain

Springfieldin, Mass.,
S. S. Osaston
huvi-toimikunta
— toimeenpanee —

TANSSIT

lauantaina, t. k. 9 p.

Round Hillillä.

Oviraha 25c.

FARMImyytävänä

ensimmäisestä kiinnityksestä. 60 eekkeriä maata ja kohtalaiset rakennukset. Hinta noin \$2000.— Lähempiä tietoja antaa

TYÖLAISTEN LUOTTO-YHDISTYS,
48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass.

Kuuluisan suomalaisen kirjailijan

F. E. SILLANPÄÄN

huomattu romaani

Nuorena Nukkunut

on ilmestynyt englanninkielisenä nimellä

"THE MAID SILJA"

Aikaisemmin se on jo ilmestynyt monella muulla vieralla kielellä. Kirjaa on saatavana Raivaajasta.

Hinta, \$2.—

RAIVAAJA

Box 600,

Fitchburg, Mass.

TALLETUKSIA \$11,400,000

Ylijäämä - - \$ 870,000

Korko alkaa kasvamaan jokaisen kuukauden 15:stä päivästä. Voittosinko maksetaan toukokuun 15 ja marraskuun 15 p:nä.

Tallettakaa rahanne pankkiimme.

WARREN FIVE CENTS SAVINGS BANK
Peabody, Mass.

Täysi valikoima

Ruokatarvaa

AINA TUORETTA, AINA HYVÄÄ

Laakso's Best Coffee
MEATS & GROCERIES

George W. Laakso
35 Proctor St.,
Peabody, Mass.

Wm. Rydberg Baking Co.

EAST CAMBRIDGE, MASS.

suosittelee seuraavia, hyviksi tunnettuja leipomotuotteita:

BE WELL LEIPÄÄ,

alkuperäistä ruotsalaista terveystä, BE WELL CRACKERS

SCANDIA KNÄCKEBRÖD,

SOKERIKORPPUJA,

KANELIKORPPUJA,

SOKERIKORPPUJA

kartemummalla maustettuja,

POMERAN-KORPPUJA, Y. M.

Kysykää kauppiailtanne näitä tuotteita.

Jokaisessa kaupassa pitäisi olla niitä myytävänä. Tukekaa hallituksen elvytysohjelmaa ja ostakaa kotimaisia tavaroita.